

Hchromatio et helio. t. His que agi. Poti? et ve-
rius dixisse iter apocrypha: vel large accepit agiogra-
pha quasi sanctoz scripta: et non de numero illoruz no-
uem que aprie dicuntur agiographa que sunt de catalogo. hoc
est de numero. xiiij. libroz. Consistit enim in pentateucho. et. viij.
aphetis et. ix. agiographis. **N**on autem
sum grecos in primo ordine. viij. ponit li.
addens pentateucho Iosue et iudicuz
et vocat ordinez illu epitateucho: ab ep-
ta qd est septem et theuchos volumen.
Et quicqđ t. Hoc dicit ne vi-
deretur hypbole qd tā breui tpe tantum
op̄ videret adimplere. b **T**utius
q̄ lingue. Tenebat librū chaldaicu
t legebat hebraice.

Expositio prologi

Incepit expositio fratris Britonis
ordinis minorum sup̄ plogū Tobie.

Hchromatio et heliodoro.

Ter. Iste plogus tres habet
partes principales. scz inchoatio-
ne: progressionē: et cōclusionem. Inchoa-
tio p̄tinet deuotā salutationē et illa p̄
per se p̄tz. Progressio p̄tinet narratio-
ne: q̄ habet tres particulas. in quarū
prima ponit admiratio Hieronymi d̄
instantia petitionis chromatij et helio-
dori cui dicitur: Mirari non desino.
et subdī ibidem ratio duplex admira-
tionis. Prima ē qz liber iste scriptus
erat chaldaico sermōe: cui adhuc mo-
dicam habebat noticiā. vñ dicit: Ut lib-
rū chaldeo sermone scriptuz t. Se-
cunda admirationis rō est: qz liber iste
apud hebreos nō est de canone: et ita
si trāsferret incurreret eoꝝ maliuolen-
tiā. vnde dicit: Quē hebrei de catalo-
go t. In scda parte narrationis dicit
se transculisse librū ad petitionē ipso-
rum. vnde dicit: Feci satis desiderio ve-
stro t. In tertia parte dicit q̄ ex h̄ in-
currit indignationē hebreoz. vnde di-
cit: Arguūt em̄ nos t. Cōclusio ostē-
dit finalē Hieronymi intentionē que
est episcopoz facere beneplacitum. qd
notat ibi: Sed meli? eē iudicās: nec h̄
facit negligenter sed cū diligentia. qd
notat ibi: Et qz vicina est. vbi dicit q̄
perltissimū quesuit interptē. vltierius
dicit q̄ orationibꝝ eoꝝ attribuendum
est q̄qd boni sequetur de trāslatione
sua. vñ dicit: Et oꝝonibꝝ v̄ris t. Dis-
dictis lfe insistam. b **E**xactiōis. i. petitionis. vde i opu-
sculo de vocabulis biblie vbi expōst exactor. e **S**ecātes. i.
separantes et repellentes. c **D**e catalogo. i. de numero.
d **D**ivinarū scripturaruz. vñ. s. dixit in plogo galeato:
q̄ sapientia que vulgo salomonis inscribit: et Iesu filij sirach li-
ber: et iudith et tobias et hester nō sūt in canone. Catalogus di-
citur a cata qd est breuis: et logos qd ē sermo: quasi sermo mul-
ta breuiter cōprehendēs. vt: H̄es sancti orate p̄ nobis: et in p̄
posito. xiiij. lib: i veteris testamēti de catalogo dicuntur vt pate-
bit. Catalogus sum Hugitionem dicit enumeratio: ordo: seri-
es: vel breuies descriptio: v̄l iustoꝝ numerus. f **A**giogra-
pha memorant. i. dicunt: vel nominat. Aliia līa habet apocri-
pha qd melius est: qz Hieronym⁹ in plogo galeato numerat
libris canonice inter quos iste nō est: infert: q̄cūd extra hos
est inter apocrypha ē cōputatū: qd sit agiographū inuenies. s.
In plogo sup̄ Iosue in principio. Blosa quedā scribit sup̄ istum
locū: q̄ talis est: Poti? et veri? dixisset: inter apocrypha: vel lar-
ge accepit agiographa: q̄si sanctoz scripta: et ita nō est de nume-
ro illoꝝ nouē q̄ aprie dicuntur agiographa: qui sunt de catalogo
hoc est de numero. xiiij. libroz. biblie. Consistit enim catalogo
in pentateucho. et. viij. aphetis. et. ix. agiographis. g **M**a-
c̄iparūt. i. dederūt vel adiecerūt. mācipare d̄: mācipiū facere:
in seruitutez redigere: manu captum adducere tradere vel da-
re: vel ducere: et simpliciter ponit p̄ dare vel ducere. inuenitur
etiam neutruꝝ p̄ seruire. h **N**ō tñ meo studio. i. nō meo
laborē:

labore: supple solū: qz alius meū laborauit. s. chaldalcus inter
pres q̄ mihi exposuit hebraice: et ego feci scribi latine. vel: meo
studio: sit datui casus: vt sit sensus: non satisseci meo studio:
quia ex h̄ suscitata est contra me emuloꝝ indignatio q̄ mihi de-
trahūt. i. **T**eni: acerte v̄l qz. k **A**rguūt ei nos t. et
imputant nobis. i. improperant.

Intra suū canonē. i. cōtra su-
am biblia que recte canon d̄: nā canō
grece regula d̄: latine. vñ biblia d̄ ca-
non. i. regula: eoꝝ recte ducit: nec
aliquā aliorum trahit: vel d̄ regula eo
regat: et q̄ normā recte viuēdi pre-
beat: vel distorū prauūg ad modū re-
gule corrigit. Et qz fecim⁹ hic mentio
nē de canone. nota sum Isidoꝝ in. vi.
Etymol. q̄ sunt canones euāgelioꝝ: et
sunt canones p̄clioꝝ. Canones q̄tu-
or euāgelioꝝ Ammoni⁹ alexādrie pri-
m⁹ excogitauit: quē postea Eusebi⁹ ce-
sariensis secut⁹: eos plen⁹ cōposuit: q̄
ideo facti sunt: vt p̄ eos iuenire et scire
possimus q̄ reliquoꝝ euāgelistaruz su-
milla aut ap̄zia dixerūt. Sunt aut̄ nu-
mero decē: quoꝝ p̄mus p̄tinet nume-
ros in quibus quattuor eadē dixerūt.
Mattheus Darcus Lucas: et Io-
hannes. secūdua in quibus tres: matthe-
marcus: lucas. tertius in quibꝝ similis-
ter tres: scz mattheus: lucas: et iohannes.
quart⁹ in quo iterū tres: matthe-
marcus: iohannes. q̄ntus in quibus
duo: lucas mattheus. sextus in quibꝝ **A**latlatino
duo: mattheus: marcus. septim⁹ in quibꝝ rum
bus duo: mattheus: iohannes. octau⁹
in quibꝝ duo: lucas et marcus. nonus
in quibꝝ duo: lucas et iohannes. decim⁹
in quibꝝ singuli eoꝝ ap̄zia quedā dixe-
rūt: quoꝝ expositio hec est. p̄ singulos
em̄ euāgelistas numerus quidā capi-
tulis affixus adiacet. cui numero sub-
dita est era quedaz ex minio notata q̄
indicit in quo canone positus sit nū-
rus cui subiecta ē era: verbi gratia: si
est prima in p̄mo canone. si secūda in
secūdo. si tertia in tertio: et sic per ordi-
nē v̄sc̄ ad decim⁹ pueries. Si igitur
aperto quolibet euāgello placuerit sci-
re qui reliquoꝝ euāgelistarū similia
dixerunt: assumes adiacentē numerū
capituli et requires ipsum numerū in
suo canone quē indicat: ibiꝝ iuenies
quot et qui dixerūt t. Canones gene-
raliū concilioꝝ a temporibꝝ cōstanti

ni ceperunt. In p̄cedentibus nāq̄ annis p̄secutione feruente
docendaruz plebiū minime dabat facultas t. m **P**har-
seoꝝ. vide in opusculo de vocabulis biblie vbi expōit phari-
sei. tamen hic pharisei cōiter dici possunt iudei: a phares qd ē
diuissio: qz sunt avera fide diuissi. n **I**nstituti. translationi fa-
ciende. insto. as dicit contra stare: insistere: inuigilare: insuda-
re: et in trib⁹ vltimis significationibus ponitur hic. o **C**lic-
na. i. confinis et consimiliſ. sicut habetur in p̄ncipio prologi
galeati. r **R**eperiens quēdam loquacē. i. loqui scien-
tem chaldaice et hebraice: et nō solum loquacem vel loquentē:
sed q̄ **D**eritissimū. i. doctissimū. p **T**utius ligue-
et ita bene poterat interptari. s **E**nīus diei labore. hoc
dicit: quia liber breuius est et breuies laboz quasi vnius diei su-
it in eius translatione. t **A**ccito. i. aduocato. v **R**ota-
rio. q̄ scribebat latinis līis sicut ego dictabam. x **O**ratio
nibus v̄ris recōpensabo. i. attribuā vel p̄soluā. recompē-
sare ap̄rie dicit reddere: p̄soluere: remūterare: iterū trutinare:
equare. y **A**hercedem. i. premiū et preciū. s. oēmytilitatem.
z **T**huius operis. ad cuius completionē me vestris oratio-
nibus adiuuistis. a **C**um dīdicero. aliorum relatione.
b **G**ratū eslevobis me cōplesse. opus illud quod vos.
c **L**estis dignati iubere. q. d. cum intellecerovos gaude-
re: eoꝝ compleuerim quod iuissit ideo orationibus v̄ris at-
tribuā: si qua ex hoc utilitas consequatur: quia orādo p̄ metā
efficaciter me iuuistis. **E**xplīcit expositio plogi.

E 15

Ps.118.m

Dat.5.b

Tobias ex tri. Beda. Liber Tobie. **I**a. est in iugitate lre salubris. Marimus eni vite moralis et exemplis abundat et monitis. Et quā tū poma solis: tantū historie allegoria ficitur. Maxima eni ecclie pertinet sacramēta. Ipse eni latrīe dedit fide recta et opib' deo seruiebat. vñ: Cum irēt o. ad v.a. r̄c. Vide robō nāq q̄ fabricauit ad deceptionē subditoz vitulos aureos: idolatrie cultores exprimit: q̄z cōplices significant ī subdit. b **T**eptalim. Bed. Latitudo. de q̄ Latu madatu tuū nimis. cuius trib' id ē filii pp̄ls fidelis ei' ciuitas ecclia. De q̄: Nō pōt ciuitas abscondi supra mōte posita. c **S**upra na. Naason auguriū hui' ciuitas supiora augurat. i. p̄cepta celestia. d **C**aptus. Tobie captiuitas hūani generis captiuitatē designat: p̄ regē oīm pranorū. i. diabolum qui nos de patria celesti in hui' exiliū valle deiecit.

A. Dely.

Incipit postillavenera. mḡsi **M**odai de lyra sūg librum Tobie: et p̄mo eiusdem prefatio.

Dicit oportuit facere: et illa non omittere. Datt. xxiiij. c. Post auxiliū deo scripsi sūg libros sacre scripture canonicos incipiēdo a p̄cipio **G**en. et p̄cedendo usq; ad finem Apoca. de eiusdem p̄fisus auxilio sūg alios intēdo scribere q̄ nō sunt de canone. f. liber **S**apie: Ecclesiasticus: Judith: Tobias: et libri **N**achabeor. vñ: q̄ Hieronymus dicit in plogo galileato q̄ p̄mitit libris Regū: et idē dicit de libro Baruch in ei' plogo: et de sedo Esdræ in plogo sūg Esdræ: ppter qd assumpti verbū p̄positi: Hec oportuit r̄c. in q̄ duo possunt notari. Primū est necessitas opis p̄cedētis/ibi: Hec oportuit facere. Secundū est utilitas opis subsequētis/ibi: Et illa non omittere. Circa primū sciendū q̄ libri sacre scripture q̄ canonici nuncupant tāte sunt autētis q̄ quicqd ibi p̄tineat verū tenet firmiter et indiscutēt: et p̄sequētis illud qd ex hoc p̄cludit manifeste. nā sicut in scripturis philosophicis veritas cognoscit p̄ reductionē ad p̄ma principia q̄ se nota: sic in scripturis a catholicis doctrinibus traditis: veritas cognoscit q̄tū ad ea q̄ sūt fide tēndā p̄ reductionē ad scripturas sacre scripture canonicas: q̄ sūt habite reuelatione diuina: cui nullo mō falsis p̄t subesse: ppter qd intellectus earū necessarius ē ecclie: et ideo de expositione earum p̄t dici illud qd scribit **E**ccl. xxiiij. c. Hec oia liber vite. i. oēs libri expositi in ope p̄cedenti p̄tineat in libro vite. i. in libro reuelate veritatis a deo q̄ est ipa vita: sicut eni diuina p̄ destinatio dī: liber vite: sic et hec scripture diuinatus reuelata liber vite dī: Tū q̄ a vita p̄ essentia p̄cedit. vt dictū est: Tū q̄ ad uitā bīam p̄ducit. Circa secundū p̄siderandū q̄ libri q̄ non sunt de canone: recepti sunt ab ecclia: vt ad mox informationē in ea legant: tñ eoz auctoritas ad pbandū ea q̄ in p̄tentione veniūt min⁹ idonea reputant: vt dicit Hiero. in plogo sūg librum Judith: et in plogo sūg parabolas Salomonis: ppter qd sunt minoris efficacie q̄ libri canonici. et ideo possimus dicere dño a q̄ est officie bonū illud qd scribit Judith. xix. d. Illa post illa cogitasti. Iz eni in actu cogitādi diuino nō sit prius aut posterius cū sit vnicus et simplicissim⁹: tñ in effectib' ab eo p̄cogitatis est ordo tpls et dignitat: et sic veritas scripta in libris canonici prior est tpe quātū ad plura: et dignitate quātū ad oīa sit illa q̄ scribit in nō canonica: vñllis tñ est ad directionē in via morum: vt dictū est per quā guenit ad regnū celoz: qd nobis concedat r̄c. **I**a. I

Tobias ex tribu r̄c. In exponendo libros q̄ nō sunt de canone intēdo tenere tpls ordinē et q̄ scripti sūt: vel quo in eis cōtentā cōtigerūt: exceptis libris **S**apie et **E**ccl: q̄ morales sunt et post historiales ponent. vñlmo vñ scđs Esdræ qui minoris auctoritatis merito reputat. Sic igit̄ incipio a libro Tobie: cuius historia primo cōtigit. s. anno sexto Ezechie regla iude: quātū captiuatus sūt tobias per salmanasar regem assyriorum: vt patet infra eodē ca. Qui regnū. et tribū captiuavit anno. vi. Ezechie: vt habet. liij. Regum. xvij. Liber igit̄ tur iste

tur iste in duas partes diuiditur: qz primo describis tobie conuersatio virtuosa. scđo dei cōsolatio gratiosa. iiiij.ca. Prima in duas scz in partē principalē et incidentale q̄ incipit ibi: Eadē itaqz die. Prima adhuc in tres: quia primo describis eius virtuosa cōversatio in terra captiuitatis. Scđo in terra nativitatis/ibi: Eunqz esset iunior. Tertio reuertit auctor ad describendū conuersationē eius virtuosam in terra captiuitatis/ibi: Iḡtur cum per captiuitatem. Circa primum describis primo genus et locus ipsius: cum dicitur: Tobias ex tribu et ciuitate neptalim r̄c. Est enim neptalim nō men equiuocum ad significandū vñaz tribū de duodecim tribubus israel: denominatā a neptalim filio iacob: et ad significandū quandā galilee ciuitatem sic nominatā: de qua sūt Tobias oriundus propter quod dicitur: Ex tribu et ciuitate neptalim: et ē similis modus loquendi: sicut dicit beatus Greg. de beato Benedicto: Fuit vir venerabilis grā bñdic̄t et noīe. b **Q**ue est superioribus galilee. hoc dī: q̄ duplex est galilea. vna est superior: altera inferior: ciuitas vero neptalim de lilea quis tobias fuit oriundus: erat in galilee superior. c **S**upra naalon. nōmen est ciuitatis: q̄ respectu neptalim declinat ad mare mediterraneum: vt patet in descriptione terre sancte: et sic ciuitas neptalim est in loco superiori. Vnde vero naalon est nōmen ap̄lum p̄incipis tribus iude. Numeri. vii. d **P**ost viam q̄ ducit ad occidentem. in qua parte est mare mediterraneum respectu neptalim: et maris galilee quod est ad orientem respectu ciuitatis neptalim: erat autem quedam via cōmuni q̄ quā res portabant de uno mari ad aliud transiens iuxta neptalim et sic dicitur esse post illam viam respectu situs hierusalem.

e **T**in sinistro habens ciuitate sephar. vñ philosophia dextrā mundi est oriens. vnde incipit motus celi: et occidens sinistrum. vñ vero communē modum loquendi quem magis sequitur scripture sacra: sinistrum mundi est illud quod est ad sinistram hominis versa facie ad orientem: et sic pars aquilonaris est sinistra pars mūdi: ciuitas vero sephar est in aquilonari parte respectu neptalim: vt patet in descriptōe terre sancte: ista vero de tribu iuda et ciuitate tobie dicitur hic ad confirmationem veritatis historie. f **C**aptus esset i dieb' sal. et p̄ patet q̄ nō sūt captiuatus in prima captiuitate filiorū israel: quā fec̄ the glathphalasar rex assyrioz. de q̄ habet. iiiij. Regū. xv. sed in secunda quā fec̄ salmanasar sexto anno ezechie regis iuda. vt habet. liij. Reg. xvij. et sic patet q̄ hec historia incepit a sexto anno ezechie regis iuda. vt dictū est. s. sed quando terminata fuerit. dicunt aliqui q̄ hoc sūt post destructionē ciuitatis hierusalem factam per nabuchodonosor: eo q̄ dicit Zobias. Intra. xiij. ca. Hierusalem ciuitas del castigavit te dominus r̄c. sed hoc stare nō potest: quia in fine huius libri dicitur q̄ completis annis. cij. sepultus sūt tobias: plures autem anni fluerunt a sexto anno ezechie usq; ad dictam destructionē. nam ezechias regnauit. xix. annis. tobias autem sūt captiuatus anno eius. vi. et sic de annis ezechie remanet. xxiij. post captiuitatē tobie. post ezechiam regnauit manasses filius ei⁹ annis lv. liij. Reg. xij. et post eū iosias fili⁹ eius annis. xxxi. post quem

* regnauit iude. **A**boraliter. a **T**obias ex tribu et ci. r̄c. Per tobia q̄ interptat bon⁹ dño et sic sūt bon⁹ re et noīe: significat q̄libet vir bon⁹ realiter et non apparentē tñ sicut sūt hypocrite. Per neptalim cui⁹ interptatio ē additamentū significat q̄ vere bon⁹ nō solū querit implere ea que sūt necessitatis sed etiā supadde re aliqua superrogationis. b **Q**ue est in superioribus galilee. q̄ interptat rota seu volubilis. ideo significat cursuz vite p̄sente. in q̄ de superiorib' sūt illi q̄ nō solū p̄cepta: s̄z etiā p̄ilia saltē aliquā conat̄ opari. c **S**upra naalon. q̄ interptat serpēs murmurās: qz tales suppeditat̄ diabolū de diuina iustitia murmurante. d **P**ost viam que dicit ad occidē. hec est via lata que dicit ad p̄ditionē: quā post se derelinquit̄ hoīes virtuosi. e **T**in sinistro habēs ciuitatē. q̄ interptat iudicium: p̄ sinistrū vñ aduersitas designat. bon⁹ autē hō cum in aduersitate ceciderit iusto dei iudicio fieri p̄fitet: vnde subdit.

* In captiuitate

a Ita ut oia. Sic pp̄lus isrl p doctores diuini ubi elemo synā nō solū rudibus sue gētis auditorib⁹: s̄z gentib⁹ ad iudaicū venientib⁹ ministrabat. Quicqd ei naturalis boni habuit qd hostis captiuā nō abstulit: b suis in exēplū virtut⁹ ostendebat: et portionē salutaris sc̄e tanq̄ decimā sue substātie ad uenit. i. gētilibus offerebat. **b** Nihil tñ. H̄ illud apostolicū gerebat ī pectori. Nolite pueri effici sensib⁹: malicia autē p̄uuli estote. **D**oc autē b̄m illos dictū ē q̄ incedebat in mādar dñi sine q̄rela b̄m illam regulā tyconij: q̄ tāg de eodē agētes: aliquā ppter bonos oēs laudam⁹: aliq̄ ppter malos oēs vituperam⁹ qd ē secūda regula. **c** Dia p̄mitiua. Vide obloq̄ p̄ma decimatio cedebat in v̄sus leuitarū. Sc̄da in necessarijs erogādis qn̄ visitabat tēpluz. S̄z tertij anni decimas quas tunc cōsueverat facere pcedebant paupib⁹. Et iō dicim⁹ oēm illaz vel oēs sc̄das: q̄ nō poterat accedere ad tēplū timore custodū regis. **d** Cum xo fa. Sic pp̄ls isrl amplificatus in egypto accepit synagogā ceremonijs legalibus p moysem iſtitutā: genuit ex ea filiū: q̄ cognouit xp̄m ex suo genere ḡnēdū. vñ: Prop̄paz suscitabitv. r̄c. p̄p. 13. b De fructu vē. tui po. s. s. t. Qui nomē p̄s. 88. e suū iposuit credēdo et p̄fitedo qd pat̄. x̄o. 4. f d illo dīc. Ego h̄mogētū ponā illū b̄ ē nomē ipsi⁹ isrl. vñ: Pr̄ogenit⁹ me⁹ isrl. e Quē ab i. t. d. d. credēdo et p̄fitedo sc̄z q̄ nūq̄ p̄tm faceret: sed ipsum timoris dñi spirituz impleret. **g** In colspctu

Nico.de lyra

v regnauit ioachaç fili⁹ eius tribus mēsib⁹ q̄ cōputant in anis p̄pis. post eū regnauit frat̄ el⁹ eliam. x. anis iiiij. Regū. xxiij. post eū regnauit ioachin fili⁹ el⁹ trib⁹ mensib⁹ q̄ cōputantur iānīs p̄pis: post quē regnauit se dechias. x. anis an̄i destruictiū ciuitatis. iiiij. Regū. xxiij. q̄ anī s̄l iānīci sa ciuit annos. cxxx. et ad hos adiūgēdi sunt anni q̄s habuit tobias anteq̄ capitiare: q̄ iā erat etatis tante q̄ habebat vxorē et filiū. vt h̄. j. eo. ca. qd at allegat̄ ī p̄riū: Hierl̄z ciuitas dei castigauit te dñs r̄c. nō valet: q̄ prophetia fuit dñ futuro: vt videbit̄ ibide dño pcedēte. **a** In capti. ad idolatriaz declinando: cum tamen inter idolatras habitaret: et sic fidelis se habuit erga deū: et etiā misericorditer erga p̄p̄m. iō subditur: **b** Ita ut r̄c. et subdit: **c** Lūq̄ eet iu. r̄c. p̄t̄r̄dē annā de tribu sua: et gēnu q̄ Tr̄p̄. a P̄mogenit⁹. b P̄ponēdū credēs. ut ex ea filiū nomē suū impōnens a filialiter. **e** ei. Quē ab infantia timere deū do r̄cuit: et abstinere ab oī peccato. Agitur p̄t̄r̄dē annā de tribu sua: et gēnu q̄ Tr̄p̄. a Fide xp̄i. c Tmū dū niniue em̄ speciosa iterptat̄ et mundos cōsiderat̄. **f** Vxore sua et filio in ciuitate niniue mos grece ab ornatu dī. a Talis idolatrie de cū oī tribu sua: et cūz oēs ederēt ex v̄dit. a Nō mō nō corpe s̄z nec mēte pollūcib⁹ gentiliū: istē custodiuit aiam r̄tus est. a Expositio. suā: et nūnq̄ cōtaminat⁹ est in escis a Causa meritum. **g** H̄ eft in ope. naz in oib⁹ mature se gerebat et honeste. **h** Deniq̄ cū irent oēs ad vi. r̄c. sic dī: iij. Regū. xij. hieroboā institut⁹ rex super decē trib⁹ isrl: timēs ne pp̄ls rediret ad regnū iuda: et sic eū interficeret si pp̄ls iret adorare deū in hierlm̄: fecit duos vitulos aureos: ponēs eos in duob⁹ loc⁹ regni sui: et p̄cepit pp̄lo vt ibi adoraret in solēnitati dñi: tñ illi q̄ erat fideles et deuoti b̄ non faciebat: sed latēter ibat in hierlm̄. d q̄bus fuit iste tobias/ido subdit: **g** H̄ hic solus fugiebat

solus fugiebat: b dī: q̄ pauci declinabāt a dictis vitulis: p talē modū loquēdi: q̄ rex est sol⁹ in domo: qn̄ habet paucos secum. **h** Et p̄gebat ad hierlm̄. b̄m p̄ceptū dñi. i Et ibi ado. dñm: et nō vitulos aureos. **k** Dia p̄mi. sua. i. p̄mitias fructuū et aīaliū q̄ cedebat in sustētationē sacerdotuz. **l** Et cerimo. suās: q̄ due erāt: una q̄ siebat singulis anis p sustētationē leuitarū. alia q̄ siebat a tertio āno in tertiu pro sustētationē pauperuz: de vtrāq̄ b̄f Deut. xiiij. vtrāq̄ soluebat tobias fidelis/ido subdit: m Ita ut i r̄c. et q̄ nō solū ista bona. s̄z multa alia faciebat etiā a tpe iuuentutis sue/ido subdit: n H̄ec et his silia r̄c. et ponēt b̄ puerulus p iuuenē. nā talia facere nō potuit ante q̄ haberet vsl̄ r̄onis. o Lū xo. hic p̄n̄ describit̄ vrt̄ tobie respectu dom⁹ sue cū dī: Cū xo fact⁹ fuisse vir. i. potēs generare: et sc̄ies regere domū suā: q̄ matrimoniu nō p̄traxit mor⁹ libidine: s̄z intētiōe plis ad del cultū p̄creāde. p Accepit annā vxo. r̄c. H̄oc ei fuit p̄ceptū Nume. vlti. maxime qn̄ mulier succedebat in hereditate paterna: ne si p̄heret cum viro alteri tribus: hēditas sua ad tribū alia trāsiret: et sic sortes p̄fuderēt: q Beniqt̄ ex ea si. valde sibi simile ī corpe. vt h̄. j. v̄. ca. et etiam noīe/ido subdit: Nomē suū iponēs ei: et etiā mēte/ido subdit: r Quē ab infantia ti. deū do. ppter qd ī v̄tute firmor⁹ fuit. b̄m illud Proverb. xij. a. Adolescēs iuxta viā suā etiam cū senuerit nō recedet ab ea: et sic res sentabat psonā p̄ris p̄ oīa. s Igītur. H̄ic reuertit auctor ad describē dū v̄tutē tobie ī terra captiuitat̄: et p̄mo q̄tuz ad exercitū pietat̄. Icō patientie ī aduersis/ibi: Post multū. Circa p̄mū dī: Igīt̄ dū p̄ capti. de ue. cū vxore sua et fi. ex quo p̄t̄ qd dictū est. s̄. ip̄m fuisse tante etatis qn̄ fuit captiuit̄ p̄vxore et filiū habebat. **t** Et cū oēs. i. multi valde de iudeis captiuit̄: et est hypbole. v Ede rēt de cibis genti. iudeis ī lege p̄hibitis: s̄l sunt carnes porcine et huiusmodi. x Este custo. ani. suā. ab eis abstinentia legē. y Dedit illi de⁹ gra. r̄c. ppter iusticiā suā. sic ioseph ī p̄spectu reg⁹ pharao

* a In captiuita. r̄c. Beniq̄ cū irent oēs advi. p vitulū q̄ ē petu lās aīal lasciuia: p aurū xo cupiditas designat̄: ista duo vitia cōs̄ hōtes se quūt: s̄z v̄tuolus fugit p̄sortia talū: et vadit ad tēplū dñm dep̄carī et referre sibi gr̄as de oib⁹ bonis collatis sibi. o Lū xo r̄c. Vir dī a v̄tute: et iō q̄libet vir efficit qn̄ ī v̄tutib⁹ morali bus pueniēt̄ exercitāt̄: et tūc ē dispo sit̄ ad accipieđū vxore. s̄. sapiam de q̄ dī. H̄ap. viij. a. H̄ac mībi q̄lū spōsa assumere: et amator fact⁹ ſu forme illi⁹ q̄ sic dī phus. viij. phisicoz sedendo et quiescēdo fit aīa sciens et prudens: q̄ sedat̄ p̄ssioib⁹ p̄ v̄tutes morales ē hō disposit̄ ad capieđū speculatiuas veritates. q Et genuit ex ea fi. tūc em̄ sapiēs ex sua sapiā gignit filiū qn̄ fac̄ discipulū doctū: et ei nomē suū iponēt qn̄ ip̄z ad docēdū aptū reddit̄ q̄ qdē lapitudo nō ē sine tōre diuino. iō subdit: r Quē ab in. r̄c. Igīt̄ cū p̄ ca. r̄c. et oēs ederēt de cibis gētilū. Doralr̄ d̄ cib⁹ gētilū edere ē doctrinā ifideliū accipe: a q̄ vir bon⁹ sollicite se custodit. y Dedit illi q̄ * deus gratiā

Glo.ordi.

a In p̄spectu sal. Nō obloquif q̄ alibi d̄r salmanasar q̄ t̄ennacherib erat enī binomī: vel generalis oēs reges medoꝝ sic vocabant. Ticut egypti pharaones. **b** Cū autē. Hic pp̄ls dei p. Lxx. interpt̄s sciaꝝ diuine legl q̄ i decalogo cōtinet ḡtib̄ comitit ut liberaret et a sa

me vbi dei s̄b chirographo dedit. **i.** sub ɔditione reddendi: cū ille diues eēt vel q̄ dederat repeteret. Accepere rūt ḡtēs vbi dei: t̄ q̄si negociādo exercēt: etiā post xp̄i adūtū cū spūa, le intellectū reqrūt: reddūt fenerato ri cū credētes iudeos i fine seculi su scipiūt: t̄ saluādis xp̄i sacramēta cōmittūt t̄ scripture arcana pandunt.

c Sepulturā. Peccator. vñ nec memoria i illis remaneret tali sepulatura voluerūt p̄rēs nr̄i honorari iuxta sepulturā xp̄i. **d** Iacob in iudea sevoluit sepeliri t̄ ioseph de ossibus suis mādauit. **d** Deniq̄ cū re.

Bñ sennacherib de iudea fugit: dia bolus enī vñā p̄fessionē p̄timescit t̄ an̄ faciē eius non subsistit. **e** At vbi. Diabolus pp̄lm dei p̄ idolatriam spūal̄ morte p̄mtere voluit t̄ certas opes virtutū auferre nec valuit: q̄ in eo erāt multi sc̄i q̄ eī vite p̄uidet ac saluti. Fugit autē cū filio et vxore: q̄ nec s̄ide dñice incarnatio nis: nec statū synagoge deseruit: qđ in machabeoz̄ agoniū luce clariss̄ claruit. Acciso rege a suis filiis oīa sunt restituta tobie: q̄ supato sepī a scelerib̄ suis diabolo q̄ velut pessimā plē genuit redibāt p̄spēra pplo dei quib̄ adhuc alternationib̄ ecclie siē statū fluctuare videm. **¶** La. II

P̄s.75. b Ost hec. Qui i lumine ē a vñā seriat. vñ: Reliq̄ cogitationis dīc. f. a. ti. Et alibi: Vacate t̄ videte qm̄ ego sum de. Nō enī debem̄ nos in pericu.

Dat.10. c Joh. 8. g 2 Cor. 11. g **Dat. 2. c** Ascondit se: t̄ xpi. de te. Et paulus in spora dimissus est per murum. Et iesus fugit in egypti: t̄ ibi erat vñā ad obitū

D Al. de ly. **e** nis Beni. xli. et Danieli sociis eī in p̄spectu regl̄ babylōis Dan. ii. a. **f** Et dedit eī po. sicut nabūcar dan fecit hieremie de p̄cepto regis babylonis Hieremie. xl. b. Der gebat enī r̄c. magis volēs habita re in terra aliena ad p̄firmandū capiūos in bono: q̄ redire ad ppriaz̄ et maxime q̄r̄ tūc regnū decē tribuū erat occupatū a ḡtib̄ idolatrīs q̄s illuc trāstulerat salmanasar. vt habe tur. iii. Reg. xvii. c. **L** Cū autē p̄uenisset r̄c. circūbat enī ciuitates in quib̄ erāt iudei captiui vt eos cō solarent. **d** Et ex his r̄c. rex eī nō solū honorauit eū dono libertat̄ s̄ etiā pecunie. **e** Gabelū egē. pl̄ceter̄ p̄tribulib̄ suis. f. Sub chirographo r̄c. i. sub cōditione restituendi. si possilitas afforet.

g Post multū. Hic p̄m̄ describit vñā tobie q̄tū ad exercitū pa tietie: t̄ vñā ab extraneis: sc̄do a p̄pinq̄s. ca. ii. Circa primū p̄mittit oc casio p̄secutiōis tobie cū dicitur:

h Mortuo salma re. q̄ habe bat eū in honore. i. **L** Cū regna senna. q̄ regnū iuda multiplicitē in uasit. iii.

Tobie

a in p̄spectu salmanasar regl̄: t̄ dedit a a. **T** sicut nabūcho. hieremie. eī potēstātē q̄cūq̄ vellet ire: habēs libertatem q̄cūq̄ facere voluſſet.

a p̄ doctorē q̄ sollicite circūbat gregē: ciuitate. vñ: nouit iustus iās iumentoz̄ suorū.

H ergebat enī p̄ oēs q̄ erāt i captiuitate: et monita salutis dabat eis.

b Cum autē venisset in rages ciuitatē cōmedoꝝ: t̄ ex his q̄b̄ honorat̄ fuerat

a Regum. b. Decalogum diuini verbi. a regē habuisset decē talcta argēti:

a Gabelus fm actionem nō fm nominis in terpretationē significat gentes.

t̄ cū multa turbā generis sui gābe,

a T oēs eī ex vno p̄e sum̄ creatorē deo a dō fa

lū egentē videret: q̄li erat ex tribu

ctore. a ɔditione restituēti. T diuinā legē

el̄: s̄b chirographo dedit illi mēora t̄ tu p̄d̄ argēti. Post multū vñā t̄pis s̄

mortuo salmanasar rege: cū regna ret sennacherib filī eī p̄ eo: t̄ filios k̄

isrl̄ exosos haberet in p̄spectu suo: tobias p̄gebat p̄ cognitionē suā et

a T ne in capitulitate deficerent.

Cōsolābat eos. Biuidebatq̄ vnicu

iq̄ put poterat de facultatib̄ suis.

a Tā corporis q̄ mēris. b. Tā corporis q̄ mēris.

Esuriētēs alebat: nudisq̄ vestimen

a T in peccato. b. T a diabolo.

c ta h̄bebat: t̄ mōrtuis atq̄ occisis se

p̄pulturā sollicitus exhibebat. Beni 1

a T intīmūs populi dei.

g cū reuersus esset rex sennacherib a mēbris q̄busdā amissis t̄ i iudea dimissis.

fugiens a iudea plāgā quā circa eū

dē fecerat pp̄f blasphemā suā: et m

irat̄ multos occideret ex filiis isrl̄:

c tobias sepeliebat corpora eoz. At

a T ab iniq̄s. b. T diabolo. c. T satellites sue

vbi nūciātū ē r̄egi iussit cūm occidi

iniquitatis. **a** T virtutes.

t̄ tollit oēm substātiā eī. Tobias p̄

a T fide christi de eōdem populo nascituri.

b T institutione synagoge.

vo cū filio suo t̄ cū vñāre fugiēs nu

a T doctores sancti.

dus latuit: q̄r̄ mōlti diligebāt eum. q̄

Post dies vñā q̄dragintaq̄ occi

a T diabolū. b. T scelerata ples pessima.

derūt r̄egē filij ip̄ius. Et reuersus ē

a T pp̄ls dei. b. T pacē. c. T virtutū vel tempo

ratium bonorum.

tobias ad dōmū suā: oīsq̄ facultas

eiū restituta est illi. **¶** La. II

D Ost hec vñā cum esset r̄

dies festus dñi t̄ factū

a T spūale quo mēs refic̄t: vel

corpale q̄ corp̄ i seruitio dei su

stentat: nemo enī. s. o. b.

est prāndiū bonuz̄ in domo tobie

La. II

Nico. de lyra

nasit. iii. Regū. xviii. k Et filios isrl̄ r̄c. i. illos q̄ captiui erāt i regno suo: q̄s tobias p̄solabat nō solū vñis s̄ etiā mune rib̄ t̄ alijs modis: iō subdit: Tobias q̄tidie p̄gebat r̄c. t̄ subdit cū odij sennacherib p̄ filios isrl̄. cū d̄r. i. Deniq̄ cū re

versus cēt r̄c. Ma angelus dñi vna nocte p̄cessit in exercitu suo. clxxxv. milia bellatoꝝ: t̄ sic cōpulsus fuit fugere cū paucis ad terrā suā. vt h̄r. iii. Reg. fix.

m Prop̄ blasphemā r̄c. apter deu multipliē: vt ibidē habet.

n Tobias sepeliebat cor. r̄c. cū periculō nō solū rerū: s̄ etiā psonē sine: ex q̄ factū eī apparet magis cōmēdabilē: t̄ sequit̄ exercitiū sue patiētē cū d̄r. o. At vñi nūciātū ē regi.

Būssit eū occidi r̄c. p̄ Tobias ye ro r̄c. fugiēs nudus. i. oībus bonis spoliar̄. q̄ **W**atuit. t̄ subdit causa cū d̄r. Quia multi diligebāt eū p̄p̄ qđ ip̄m celabāt in tali casu: t̄ qm̄ dē in tēptationē facit p̄uentū. iō subdit regis occisio: de q̄ habet. iii. Reg. fix. et tobie liberatio. cū d̄r. Et reuer. ē to. r̄c.

* dē gra. in cō. sal. p̄ salmanasar q̄ interptatur pacific angustiar̄: significat rex nr̄. q̄ cū sit p̄x nr̄ m̄ in cruce fuit augustiat̄: t̄ ab eo honorat̄ vir bonus a q̄ habet decē talcta. i. obseruatiōne decē p̄cepi. oī decalogi q̄ est valde p̄ciosa: t̄ ea dat sub chirographo. i. sa. c̄a scriptura: gabelo q̄ interptat̄ vallis festinās deo. apter qđ significat humile t̄ deuotū: t̄ talis a bono doctore recipit practicum documentum legis.

g Post multū vñā t̄pis. r̄c. p̄ sen nacherib q̄ filios isrl̄ habebat exosos: significat q̄libet tyrānus q̄ cōiter odit viros bonos: apter qđ eos p̄sequit̄ in reb̄ t̄ corporib̄: s̄ vir bon̄ q̄ p̄ tobia significat studet eos p̄solari: apter qđ tyrānus iubet eū in reb̄ t̄ corpe affligi: s̄ aliquān̄ tyrānus dei iudicio a suis interfici: t̄ sic vir bonus de suis p̄seutatiōib̄ expedit fm illud. P̄rouer. xi. b. Justus de angustia liberat̄ est: t̄ tradet̄ impius pro eo. Alter p̄t exponit vñā sennacherib diabolus significat q̄ bonos suis t̄pulationib̄ acris p̄seq̄tur eos q̄tū p̄t gratutis spoliando t̄ in naturalib̄ vulnerādos: s̄ bon̄ plat̄ siue doctor studet spoliatos vestib̄ vir tutū vestire t̄ occisos p̄ctō mortali per penitētā sepelire: sicut enī baptisimus eo q̄ operit vel delet p̄ctō sepulitura d̄r. Rom. vi. a. Cōsepulti sum̄ in illo p̄ baptismū r̄c. ita penitētā p̄t dici.

D Ost hec vñā. **¶** La. II

D Ost hec auctōr descriptit tobie patientiaz ab extraneis. hic p̄nr idem facit a p̄pinq̄s q̄ tobia de

bono ope increpabāt. t̄ diuidit i duas. **D**ivisio ptes. nam p̄mo fit b̄ sua cognitione. sc̄do a p̄priavxore/ibi: Anna vñā. P̄ilma adhuc i duas: fm duplē casū: q̄ cognati sui eū iniuste increpabāt. sc̄do ponit ibi: Cōtiḡt aut̄. Prima adhuc in duas: quia p̄mo ponit opatio tobie s̄facta. sc̄do cognatoꝝ suō increpat̄ iniusta/ibi: Arguebat aut̄. Circa fmū dicitur: Post hec vñā cūm esset r̄c. ex hoc p̄t q̄ in diebus festiuos licitum

A moraliter. r̄c. Post hec vñā r̄c. **D**omus tobie. i. boni plati est ecclia: in q̄ dieb̄ festis sit bonū prāndiū de pa bulo sacre scripture t̄ sacramēto eucha ristic: ad cui p̄ticipatiōē studet bon̄

* est viuere **M**oraliter. r̄c. Post hec vñā r̄c. **D**omus tobie. i. boni plati est ecclia: in q̄ dieb̄ festis sit bonū prāndiū de pa bulo sacre scripture t̄ sacramēto eucha ristic: ad cui p̄ticipatiōē studet bon̄

* platis fide

Gad obitum herodis. a **C**ontigit. Be. Memo mire: si ali qñ bonū typice malū: mala bonū significet. Si em̄ hoc nō lice ret: nunq̄ nigro atramēto: s̄z semp auro lucido nomē dei scri beretur: qz dē lux est. **S**z si nomē diaboli calculo cādido scri bas: nihilomin⁹ tenebras s̄l

Rom. II. c gñificat. **L**ecatus & tobias popula⁹ isrl significat. **L**ecas em̄ ex pte p̄tiḡt in isrl: fatigat⁹ a sepultura ē ceca tus. Qui em̄ infatigabilis in bonis opib⁹ p̄sistit: s̄l dei lumen non amittit. Ita spiritualis fatigat⁹ dormit q̄ vigilare stare viriliter age re & confortari negligit. **T**ut

Eph. 5. c d̄r: Surge q̄ dormis & erige a mortuis t̄c. b **C**Ex

nido h̄j. Hirudines ppter leuē volatū: supbiā leuitate q̄ significant: quoq̄ imūdi ca quib⁹ dñas excecat. Mi do hirudinio supposit⁹ dor mit q̄ leuitati lasciuie ac supbie se incaut⁹ subiicit. Dec cecitas pplo israel iminēte dñi adūtu i carne maxime pualuit: cū romane seruitur: t̄ ingo laboraret: & divine legis p̄cepta male viuendo violaret. c **S**z imobi.

I. Pe. 4. d Quia a domo dei icipit iu dicū dei. vñ: **A** sanctuario meo incipite. Qui nō corri pitur nō ē fili⁹: q̄ parcit vir

Pto. 13. c ge odit filiuz. Paul⁹ tanq̄ puer colaphiq̄at: ne tāq̄ iu uenis exollatur. d **T**in

sultabāt. Be. Erāt in po pulo illo q̄ temere miserijs pp̄li insultarēt. s. q̄ antiq̄ se

Blicitate patrū: q̄ deo s̄ll ser uiebāt lā careret q̄s idē po

pulus p̄ doctores & electos suos corrigebat: seq̄ ad im plorādā dei clementiam p

eterna vita cōuertebat. to bias cecus

Nico.de lyra

X̄ est viuere lautiū & magis delicate ppter reueren

tia festi: non tñ ppter gulā: s̄m q̄ dñs Neemie. viij. c.

Ite & comedite pinguia: et bibite mulsū: & mittite ptes eis q̄ nō p̄parauerūt sibi: qz

dies lance⁹ dñl est. a **D**ix

it filio suo: vt exerceret in pietat⁹ officio. b **C**la

de & aduc aliqu⁹: eos curi aliter iultādo: vt sic tollatur ab eis verecundia petendi.

c **D**e tribu nřa: q̄ magis tenemur p̄inq̄s dū tñ

sint boni iō subdit⁹: Timē

tes d. t̄c. sbdit⁹: d **N**u

clavit t̄c. in platea iacere tāq̄ cadauerville. e **T**at

timq̄ exiliēs t̄c. ex quo

pt̄z feriōz tobie circa pietatis oga. f **L**ollelsq̄ il

lud por. ad do luaz oc

t̄c. vt sic op̄ pietatis ipen dereret: & offendam reḡ euaderet. g **M**āducauit pa. cū lu. ex iniusta p̄piq̄ morte. h **E**t tremore,

ne forte factū suū sciscitare & rege.

a **T**no vult solus bucellā suā comedere. vnde Job: si come di bucellam meam solus.

Dixit filio suo: Glāde & adduc aliquos d̄ tribu. a **T**arie aut domesticos fidei. b **T**no eos q̄ tm corp⁹ occidit. Tā spūalr q̄ corporl. vñ **E**cce q̄ bonū & q̄ iocundū h.f. in vnū. **B**eat⁹ q̄ intelligit sup egenū & pauperez. vere paup ē q̄ filioz more timet. vñ **B**ūs vir q̄ timet dñm.

nā timētēs deū vt epulent nobiscum. Cūq̄ abiisset: reūs nūciauit ei vnū ex filijs isrl uī d̄

gulatū iacere i platea. **S**tatiq̄ exiliēs d̄ accu e

a **T**ibū aic cibo corporis preferens. bitu suo: relinquēs p̄adū suūm ieiunus pue nit in corp⁹. **L**ollelsq̄ illud portauit ad domū & suā occulte: vt dū sol occubuisse: caute sepeli ret eū. Cūq̄ occitass̄ corp⁹: māducauit panē s

a **T**primi. **F**uerūt m.l.m.p.d.a.n. b **T**yrāni **T**reddēs que sunt doi deo: & que sunt cesaris cesari.

cū luctu & trēmore: memorās illū fmonē quē dixit dñs p̄ amos p̄phetā. t **B**ies festi v̄ri con uerten̄ i lamētationē & luctū: t **C**ū vero sol oc

a **T**q̄ mortuis occubit sol iusticie. b **T**sepultū molepcti on cubuisse abijt & sepeliuit eū. **A**rguebāt at eū k

dit. a **T**carne amici nois: nō hois intīci ate: nulla em̄ pesti efficior ad nocendū q̄ familiaris intīcius.

oēs p̄ primi sui / dicētes: Hā hui⁹ rei causa iter

fici iussus es: et vix effugisti morti imperū: & i

terū sepelis mortuos: **S**z tobias pl̄ timens m

a **T**q̄ p̄t corp⁹ & aīam p̄de. in ge. b **T**q̄ corp⁹ tm. **F**estinā ter occulte. c **V**t nec ab humanitatis officio cessaret: nec re

gen indiscrete offenderet.

dēu q̄ rēgē: rapiebat corpora occisoz & occulta

b bat in domo sua: & medijs noctib⁹ sepeliebat

a ea. **C**otigit aut ut qdā die fatigat⁹ a sepultura p

veniēs i domū suā lactasset se iuxta pietē & ob

b dormisset: & ex nido hirudinum dormienti illi calida stercora icideret sup oculos ei⁹ fieretq̄ q̄ cec⁹. **H**āc ait tentationē io pm̄slit dñs euenire &

illi: vt posterl daret exēplū patiētie ei⁹: sic & sā

cti iob. **N**ā cū ab infantia sua semp dēu timue

a **T**sicut de iob d̄: in ob⁹ his nō peccauit iob labijs suis.

rit: & mādata ei⁹ custodierit: nō est cōtristāt⁹: **S**z

a **T**cum tentaretur.

c deū q̄ plaga cēcitat⁹ teuēnerit ei: s̄z imobilī dī

a **T**filiali. vñ: **T**imētē dñm oēs. s. b **T**iob: sit nomē. d. b. s.

d. p. t. f. est. c **T**ota vita iñstor̄ dies 2. vñ. d̄ dieb⁹ helie. t mor

timōre pm̄slit: agēs grās dō de ob⁹ dieb⁹ vite tu⁹ ē iob plēn⁹ dierū.

a **T**balach: sophar: & eliphaz.

d sue. **N**ā sicut beato iob iñsultabāt regēs: ita iſti v

a **T**carne. b **O**es à pievolūtviuere i xp̄o patiū opprobria

parētes & cognati ei⁹ irridēbant vitā eius/ dī

a **T**nusq̄. b **T**remērato v̄l vtilitas spei. c **T**q̄l mercēna

ri⁹. mali em̄ aut vt serui deo timore fuiūt: aut vbi mercēnarū

mercedē q̄runt: iō bt̄ studinē q̄ ē ipse deus nunq̄ recipient.

cētes: **U**bi ēst spē tua: p̄ q̄ elem̄ d̄synas facie

bas & sepulturas: **T**obias v̄o icrepabat eos/

a **T**sītē eē debēm̄ silēs p̄rib⁹. b **T**futurā inq̄rū: p̄ illa fide

dices: **M**olite ita loq̄tq̄m̄ filij sāctōz sum⁹ & t̄lī y

les sum⁹. a **T**no hāc. **T**o grāz: grā aut̄ dei vita efna. b **T**o

sc̄uerātib⁹ nō incipiētib⁹: vltima semp est expectanda dies bo

minis. vnde qui p̄suerauerit v̄sq̄ in finē hic salu⁹ erit.

tā illā expectām⁹ quā de⁹ dātur⁹ ē eis q̄ fidēz

a rege. i **T**memorans il. ser. quē di. dñs p̄ a. pphe. vñ. c

Bies festi vestri uertent i luctū & lamētationem. dies em̄ fest⁹ aliquā rōnabilitē fit dies luctus. ppter casum supueniē

te: p̄phetauit aut̄ Amos tpe reḡ iuda: vt pt̄z in p̄ncipio

sue p̄pheticie. tobias v̄o captiuat⁹

suit lepto āno ezechie vt dictū est ca. p̄cedēti. q̄ fuit q̄r̄ rex ab oīa

rege: & sic tobias prophetiam a mos sc̄re potuit & rememorari.

k **T**Arguebāt. **H**ic p̄nr ponit amicoz tobie icrepatio iniusta/cū

d̄: **A**rguebāt aut̄ eū oēs p̄

rimi ei⁹. & d̄ oēs q̄ p̄imi ei⁹ tā

cognatiōe q̄ vicinitate eū arguebāt. l **T**ryir effu. mor. ipē

vñ. i. morte sup te impataz: vt dī

ctū est. s. m **S**z tobias plus

ti. dē. q̄ corp⁹ & aīam p̄t mitte

re i gehēnā. n **T**W regē. q̄ su

per corpus tm̄ habet potestatem.

o **T**apiebat coz. o. exercē

pietatis oga. p **C**otigit au

Hic ponit cā icrepatiois sc̄da. et

sc̄do increpatio ipla. ibi: **N**ā sicut

beato iob. **C**irca p̄m̄ sc̄edū q̄ cā

hui⁹ increpatiōl̄s fuit cecitas lug

ueniēs tobie: quā eius cognati ac

tribuebant ei⁹ demeritis falso. sic

q̄ d̄: **C**otigit autē t̄c. & pt̄z l̄ra

v̄sq̄ ibi: q̄ **S**ieretq̄ cecus:

b nō videt suisse ex naturali ster

coris v̄tute: maxime cū nō cecide

rit sup ei⁹ oculos apertos s̄z clau

los: s̄z ex ordinatiōe dei q̄ actor ē

mali pene: vt sic tobias posteris

ēt exēplar patientie/ iō subditur:

r **T**hanç aut̄ tentationē. q̄

fuit ad tobie p̄bationē/ iō subdit

postear. s **T**hō est p̄tri. p̄tra

dēl̄ t̄c. et pt̄z l̄ra. t **T**ham si

cut beato iob t̄c. b p̄nr descri

bis icrepatio iniusta/cū d̄: **N**ā

sc̄b̄tō iob insul. re. i. el̄ amici

q̄ erāt potētes: p̄ q̄d̄ hic reges

dīcū & forte reges suēt ad l̄ra:

Antiq̄t̄ i q̄libet ciuitate erat

vn̄ rex: vt pt̄z iōsue. xij. v **T**z

isti pa. & co. el̄ irri. vi. el̄: per

qd̄ inuīt q̄ irridebat eū q̄li singul

lis dieb⁹. r **D**icētes: vbi ē

spē tua: p̄ q̄ videf q̄ isti re

munerationē boni & mali credē

bāt eā tm̄ in vita p̄senti: sic & ami

ci iob: vt ibidē fuit diffuse

Glo.ordi.

E blas cecus: et verbum dei predicās repro
Gen.32.f bos et electos significat: sicut iacob cum
angelo luctas factus est claudus et bene-
dictus. In claudicatione sue gētis insi-
delitatē in b̄fditione significās fidem.
Tobias vero vir sc̄tū rursus et increpa-
tus a charitate non cessat. vñ: Charitas
patiēs est: benigna est t̄c. **La. III**

A nct Tobias t̄c. Sequitur:
Ga. **T**uel parentū. Reddet
de p̄tā patrū v̄lōg in tertīā et
quartā generationē his q̄ se oderūt et si
miles malis patrib̄sūt. b. **C**ut sara.
Bed. **T**urbā nationū signat cui⁹ doco-
res cūtī vitā tm̄ hui⁹ seculi q̄d sept̄ die
bus euoluit nouerāt eterna nesciebant.
Ideo a diabolo rapti q̄si idolatrie man-
cipati donec venit xp̄s verus sponsus q̄
ea sibi in fide despōs: aut hoste supato: si
cūt sathā alligato diabolo p̄ntē et coope-
rante angelo: in q̄ saluatoris diuinitas
sicut in tobia signat̄ humanitas. Nec
mirandū q̄ duas ḡsonas angelis. s. et ho-
minis vñā xp̄i figurare ḡsonā dicim⁹:
qr̄ in expositionib⁹ patrū legim⁹ vñā ei⁹
esse ḡsonā in isaac et ariele figuratā: qui
in humanitate o: cūtī vt ouis: in diuini-
tate ḡmanet impassibilis cū patre: sicut
isaac cū abraā domum reuertit̄ incolu-
mis. Si enī aries xp̄i h̄umanitatē homo
signat diuinitatē: cur nō aptius h̄o hu-
manitatē.

Ni. de ly. **G** manitatē:
A* a. **T**Anna vñā t̄c. Hic p̄nr̄ incre-
pas tobias a xp̄ia v̄ore sua: q̄d tāto
guinis ē: quātō v̄or̄ ē v̄tro maḡ. p̄lūcta:
et etiā s̄bicta: et p̄mo circa h̄ ponit̄ icre
patiōis occasio. cū d̄: **A**nna vero t̄c.
extra domū suā: nam ppter cecitātē viri
eiūs: et elemosynas p̄cedentes nō habe-
bat facultatē vñ posset habere materiaz
ad hoc opus exercenduz in xp̄ia domo.
cetera patet v̄lōg ibi: b. **V**idete ne
forte furtiuus sit. videf q̄ male fece-
rit hoc querēdo: qr̄ cū ana diu fuerat: et
elius fidelitatē multipliciter pbauerat:
pter q̄d nō debuit habere suspicionem
de ip̄a: nec p̄ sequēs dicere talia v̄ba.
Ad hoc dicendū est q̄ bñ locutus est: qr̄
paup erat: vt dictū est. ppter q̄d cibaria
delicata nō p̄suenerat habere in domo
sua: manebat etiā inter fideles. p̄nus ad
farta: ppter q̄ r̄onabiliter timuit: ne fur
aliquis v̄edisset v̄ror̄ p̄ p̄cio minori: et
illa ducta paupertate et in discretione mu-
liebri nō inquisiūset diligētia sufficien-
ti vñ venditor habuisset. ideo dixit v̄ror̄
vt diligētī inq̄reret: et hoc sonat̄ ei⁹ ver-
ba. cū dicit: **V**idete ne forte sur. sit.
Id est diligētius inq̄rite: v̄ror̄ aut̄ ei⁹ sic
acepit: ac si dubitaret de sua fidelitate.
ideo sequit̄: increpatio viri iniusta. cum
d̄: c. **A**d hec v̄ror̄ ei⁹ irata. irrō-
nabiliter: vt p̄t̄ p̄ dicta. d. **R**nidit.
Iniuriose. e. **A**manifeste facta est
va. spes tua. vite future: qr̄ nō solum
p̄didisti lumē corporis: sed etiā mētis et cō-
sciētē bone. f. **E**lemosyne tue. ap-
paruerūt. s. fice et vane tāq̄ ex hypocri-
si facte: et qr̄ plurib⁹ modis alij̄s etiā mo-
lestabat. iō subdit̄: Atq̄ his et alijs hu-
tusmodi verbis exprobabat el.

Dorat̄er
X delib⁹ in aduersis. a. **T**Anna vñā
v̄ror̄ t̄c. b. **A**ugl. sup Gen. rō vñ et
sensualitas femina vocat: q̄ circa v̄ctū et
sensibilia versat: sic anna circa op̄tertri-
nū ad habēdū v̄ctū: sed qr̄ sensualitas
frequēter deficit nisi corrigat̄ rōne: s. do-
ratio de

Tobie La. III

suam nunq̄ mutant ab eo. An- a
na vñā v̄xor̄ eius ibat ad textrinū
a. **T**labores manū tuar̄: qr̄ māducabili t̄c.
et qui non laborat non manducet.

Op̄ quotidiē et de labore manū
suar̄ v̄ctū quez p̄sequi potuisset
deferebat. Unde factū est vt he-
dū caprarū accipiens detulisset
domū. Cū vocez balātis v̄r̄
a. **T**vir v̄roē corrigit: ratio sensualitatē.
ei⁹ audiss̄ dicit: **V**idete ne forte b̄
furtiuus sit. Reddite cū dñis su-
is: qr̄ nō licet nobis aut edere ex
furto aliqd aut p̄tigere. Ad hec
v̄ror̄ ei⁹ irata respōdit: **M**anife
a. **T**ro futura q̄rit et inuisibilia: cuia nr̄a ecō
tra. b. **T**fructus elemosynarum.
ste factā est vana spes tua: et ele-
a. **T**perijisse paruerunt.

Mosyne tuę mōtappāruerit. At
q̄ his et alijs huiuscemodi v̄bis.
exprobabat ei. **Ca. III**

a. **I**ustus in p̄ncipio est accusator sul q̄ ce-
lat vulnera nutrit: nos q̄z in omnib⁹ q̄ pa-
timur deum iustum et miseri-
corde: esse sentiam⁹. vnde:
Tobias igemuit s
et cepit orare cum la-
chrymis dices: **J**ust⁹ es dñe: et
oia iudicia tua iusta sunt: et oēs in
vie tuę misericordia et v̄tas et iu-
diciū. Et nūc dñe memor esto
a. **T**q̄ sumo. b. **T**in futuro. c. **T**q̄si parce
mei: et ne v̄dctā sumās dē pēcca-
michi ego nō parco. a. **T**q̄ ego reuūscor.
tis meis: neq̄ reminiscāris deli-
cta mea v̄l parentū meorū. **Qm̄ o**
a. **T**sicut debulimus.

nō obēdiūm⁹ p̄ceptis tuis: ideo p
a. **T**ideo a te iusto iudice. b. **T**hostium pre-
dam. c. **T**exilium.

trāditi sumus i direptionē et cā. q
a. **T**corporis vel anime.

ptiuitatē et mōrtē et in fabulā et in

a. **T**gentibus.

t improperiū oibus nātionib⁹ in
a. **T**tu non illi. **T**peccatores.

qb⁹ disp̄ersisti nos. Et nūc dñe x
a. **T**super nos.

māgna iudicia tua: qr̄ nō egim⁹ y
a. **T**de virtute in virtutem.

fm̄ p̄cepta tua: et nō ambūlauj̄ s

a. **T**et si coram hominibus.

mūs sincerit̄ cōrā te. Et nūc dñe a

a. **T**q̄ exuperat oēm sensū. **T**q̄ i oib⁹ iusta.

b. **T**q̄si nō mea voluntas h̄ tua sit. **T**no meā

c. **T**v̄gētib⁹ egyptis filij isrl̄ clamāt ad do-
minū.

d. **T**angelis. fm̄ v̄lūtate tuā fāc mecū: et p̄r̄

a. **T**in sinu in q̄te aie abrae cūt̄ ip̄e p̄sicut
cipe in p̄ace recipi sp̄m meū. Ex b
et fidei. a. **T**cupio dissolui et esse tecū: nem
alicia maloz mutet cor meum.

p̄dīt em̄ mihi magis mori q̄ v̄

a. **T**q̄ tobias orauit et illa orauit.

b. uere. **L**adē itaq̄ diē p̄tigit vt sa-

Nico. de lyra

rō debz inq̄rere ne forte circa sensuali-
tat̄ op̄ aliqd incōueniēs p̄tigat: sic to-
bias ab ana inq̄suiuit: h̄ sic illa dure por-
tanit: sic sensualitas frequēter rebellat
rōni: et sic tobias ad orōnē recurrit: sic
ratio ad optimā dep̄caſ. **La. III**

Tunc tobii. Postq̄ descri-
ptū ē circa tobii patiētie exer-
citiū. h̄ p̄nr̄ describit̄ et reme dūlissio

diū. s. a. **T**recursu ad deū p̄ orōnē deuotā.
iō d̄: **T**unc tobii. iñ. nō ex ip̄atiētā/ h̄
v̄oris malicia quā horrebant ut p̄pā:
cum vir et v̄or̄ sint quasi vna ḡsonā.

h̄ **T**at ce. ora. feruēter et deuote: iō
s̄dīt: i. **T**u lachry. s. mēl et corp̄s
et in orōnē sua: et vt sit maḡ exaudib⁹.
p̄mo diuīna iusticiā p̄fitet. d. k. **T**u
stus es do. nā regla ē fitat. l. **T**u
oia iu. penas inferēdo. m. **T**u iusta.
alias vera sūt. ppter peccati demerita.

n. **T**u oēs v. t. in oib⁹ op̄ib⁹ tuis re-
luct̄ mīscđia et iusticiā: nā om̄e bonū a
do collat̄ p̄cedit ex dñis bōtātē et li-
beralitate q̄ ē p̄ncipiū et fons mīscđie:

et sic apparēt ibi mīscđia: silr̄ iusticiā: qr̄
facit oia s̄m ordinē decētissimū. Da-
lā at penale cui⁹ de⁹ ē auctōis isert̄ cōle
p̄ demerito: et sic reluet ibi iusticiā: et
qr̄ s̄g punit̄ citra p̄ dignā. iō reluet ibi
mīscđia: et qm̄ orō hūiliāt̄ se nubes pe-
netrat. Eccl. xxv. c. iō p̄fitet p̄pia
et p̄cēt̄ suoq̄ p̄cā. d. **T**leḡ remīni-
scaris t̄c. et p̄nr̄ ea maḡ explicat di.

o. **T**u nō t̄c. ea transgrediendo.
p. **T**u tra. sū. iuste. q. **T**In dire-
ptionē. q̄tū ad bona tp̄alia. r. **T**u
capti. q̄tū ad corpora. xp̄ia. s. **T**u
mortē. q̄ multi de filiis isrl̄ ingulabā-
tur: vt dictū ē. s. t. **T**u in fa. q̄ ge-
tiles inf̄ q̄s erāt captiū: freq̄nt̄ inter
se p̄fabulabāt̄ de filiōz isrl̄ miseria et
captiuitatē. v. **T**u i im. q̄ multa cō-
uitia eis inferebāt̄. p̄nr̄ repetit hūilius
cām attribuendo deo iusticiā dicens:
x. **T**u nūc. q̄ null̄ p̄t̄ ea arguere.
y. **T**u illa nō eḡi. h̄ aut̄ ip̄e inocē-
cēt. t̄n̄ cōnumerat̄ se p̄tōib⁹ eo q̄ erat
de eoz pp̄lo et nātōe. z. **T**u nō t̄c.
q. d. et si i aliqd̄ ip̄leūm̄ mādata tū-
q̄tū ad substantiā op̄is: nō t̄n̄ rega in-
tētione. a. **T**u nūc do. h̄ enī velle-
cito mori ne exp̄ret ampli⁹ cognitorū
suoq̄ et v̄oris sue malicia et ppl̄i isrl̄ af-
flictione: t̄n̄ sapiēter et discrete p̄ponit
in oib⁹ diuīna volūtātē. b. **T**Expe-
dit enī mt̄. h̄ non dixit tēdio accidē:
sed tēdio infirmitat̄ hūiane qd̄ si ē pec-
catū: nō est nīl veniale. et h̄ bñ p̄tigit i
viris p̄fect̄. Drouer. xiiii. b. **T**epties
i die cadit iust̄ et resurgent. c. **T**eadē
ita. die. hec ē ps̄ icidētāl̄. i q̄ p̄mo po-
nit̄ icidētis narratiōis rō: ibi: **T**u illo tpe.
p̄ia i duas: nā in-
cidēs fuit exercitiū patiēte sare filie ra-
guelis: cui⁹ p̄mo ponit̄ int̄stū ip̄o-
riū. scđo scđm̄ refugiū: ibi: **T**u hācōcē
Circa fm̄ d̄: **T**eadē itaq̄. s. orōnē
tobie. d. **T**u sara t̄c. q̄ erat de iude-
is capti

Ahorat̄. g. **T**unc tobias t̄c. **T**a-
de itaq̄ die itaq̄. **T**er sara q̄ iter p̄ta-
tur p̄ncipiā significat̄ aīa: et p̄ ei⁹ acī-
lā caro q̄ debet aīe subīci: h̄ i ml̄tis ca-
ro sp̄ū dñak̄: et sic sara ab acīlla turpē
increpat̄. vñ dīc. Ber. **T**h̄ cur sara
tūv̄lipēdis et carnē tuā eī p̄ponit̄: do-
minā acīllari et acīllā dñari maḡ abu-
sio ē. Et sic p̄ remedio q̄rēdo sara asce-
s̄ dū supe

Doraliter

A manitate angel⁹ deitatem. **G** In signis enim metis nre debem⁹ orare: vñ xps in monte: daniel i cenaculo orat: et heliseus h⁹ ce-
nacula: et xps in cenaculo pascha celebrat. a **T**um cople.
Hal. 4. a **N**omē plenitudinis in bono solet accipi. vñ: **E**bi venit pieni-
Luc. 2. c **tudo tgis misit de⁹ filii suū r̄c. et impleti sunt dies purgatio-
nis marie: et de moysi ad finem usq; compleuit.**

Nico.de lyra

Vissus est

* is captiuatis. in
alia tñ ciuitate q̄ to-
bias. a **C**et ipa.
qd iproperiū tato e-
rat ḡtto siebat
a persona liberta et vi-
li. b **T**um tradi-
ta su. in cōingulum.
Cet demoniū.
Nam q̄ erāt infide-
les et idolatre: vt di-
cūt aliq. vñ si erāt d̄
fili⁹ isrl̄n tñ d̄ co-
gnitione sare: et ad
eam accedebat moti
sola voluptatis libi-
dine: vt h̄r. j. vi. ca.
pp̄ qd nō decebat
eos puellā tāte setita-
tis polluere: et q̄ re-
seruabat h̄go filio-
tobie. d **A**mpli-
us ex te. duo tur-
pia sibi falso impro-
perabat. s. opprobri-
um sterilitat: quod
tunc erat valde ma-
gnū et occisionē suo
rū maritoz. et tertio
occisiōis sue deside-
rium. ideo subdit:

Be **M**ū qd et oc.
q.d. patet qd sic.

f **A**d hācyocē.
Hic p̄r̄ ponit de-
vote sare remediu⁹
sæz p̄ orōnis studiū.
cū dr. **A**d hāc vo-
absq; dura r̄sione.
g **P**errexit i su-
pe. cu. qd erat orō-
ni cōgru⁹ rōne soli-
tudis et eleuatiōis.
b **C**et tribus r̄c.
nō māducauit: nihil
oīno sumēdo vt di-
cūt aliqui: q̄ feruor
orōnis et eius plixi-
tas inducūt obliuio-
ne pot⁹ et cibi. iō sub-
dit: **S**z in orōne p̄s-
tēs. Ulter etiā ex-
ponit: q̄ modicum
interrupit orōnē: et
in illa interruptiōe
modicū sumptū re-
fectionē: z sic dr. hic
non comedisse: et in
orōne p̄stetisse: quia
qd modicū est q̄si ni-
bil reputat: vt dr. ii.
phicoz. **A**n et de ho-
mine modicū come-
dente dr. q̄ nihil co-
medit vulgari smo-
ne. i **F**actū ē.
dū cōpleret orōnēz:
melior est enī finis
orōnis q̄ pncipium
Eccl. vñ. b. pp̄ qd
assurrexit

assurerit ei⁹ anim⁹ ad laudādū deū di. k **B**enedictū est
nomē. q̄ es ver⁹ de⁹: nō sic aut̄ dū ḡtiliū. l **E**qui cu ira-
puniēdo. m **A**misericordiā fa. p̄solādo. n **C**et in tpe
tri. r̄c. q̄ pene sūt qdā p̄tōz medicinē. o **A**d te dñe r̄c.
Id ē simul verto: q̄d innuit q̄ intelligit hec p̄uersio de dupli-
ci facie. s. metis et corporis. iudei enī in captiuitatē ducti orabant
versa facie corporis versus hierlm: vbi specialiē habitabat de⁹:
q̄ adhuc stabat tēplū vbi colebat: vt dictū ē. s. j. ca. **D**añ. etiā

vi. dr. q̄ i cenaculo dom⁹ sue orabat
agatis senestr̄ h̄ierlm. p **A**d te oc. meti et corporis. q **E**rido.

cū obtinēdi fiducia. r **P**eto d.
nā erat valde ḡue. s **A**ut cer.

hoc dupl̄ exponit: Uno mō: q̄ lo-
quit ex infirmitate h̄uana: sicut dī
cū ē de tobia. Alio mō: q̄ lo-

quit timēs ne si ista sibi frequēter
irrogaret p̄ impatiētiā frāgeret.
et melt̄ esset sibi morte p̄occuparl

q̄ ab inōcētiā mutari. sicut **S**ap.
iii. dr. b. Justus si morte p̄occupa-
tus fuerit: i refrigerio erit: raptus

Allat superori cubiculo

est enī ne malicia mutaret animū
ei⁹. t **A**lu scis dñe r̄c. vñrū.

iordinate. v **C**et mūdā ser. b
nō dicit iactāter: h̄ mag. gratāter

sciēs b se habuisse ex diuino mūe-
re: et sic iusti legunt bona sua corā

do h̄uiler recoluisse: sic dī **E**se.

chias. iii. Regū. xx. a. Dñe menē
to quō ambulauerim in veritate

corā te r̄c. r **M**ūq̄ cū lu. dis-
solute et in honeste. y **A**biscus

me. me ingēdo. 3 **V**irū at
cū t̄. t. i. amore. plis ad cultū tuā

educāde. a **R**on cū li. mea.
.i. libidine mota. b **A**lōensi-
pa. c̄tib⁹ meis h̄ volētib⁹. c **S**u-
scipere. in p̄ngiū. d **C**et aut
e. o in. su. il. p̄ petis occulti me-
is. e **A**ut illi forz. b dicit q̄ d̄

indignitate alioz nolebat temere

indicare. f **Q**uia forsi. vi-
ro alio p̄ser. me. i mea v̄ginita-
te. g **H**o ē enī i ho. po. q. d.

de cā b̄rei cognita tibi soli n̄ pos-
sumus certitudinalr̄ aliqd scire.

h **H**oc at p. fidei certitudine.

i **O**is q̄ co. te. pure et duote.

k **Q**uia yi. e. i camio tribula-
tiōis. sic auq̄ i fornace vbi purgat

et meliorat. l **C**oronabit. co-
rona celesti glie. m **E**si i c. f.

peccās ex igrātia vel infirmitate.

n **A**d mi. t. l. y. p̄ctā enī hmōt

mag. sūt remissibilia q̄ illa q̄ p̄cē

dūt ex certa malicia. o **H**o ei

dele. r̄c. s̄ i emēdatiōib⁹ nr̄is p̄

flagella. iō sb̄dit: p **Q**uia p̄

tē. tribulationū. q **L**raql. fa.

p̄ferēdo pac̄ donū. r **C**et post

la. et fle. p̄nt̄ miserie. s **A**u-

dū et ex. inf. p̄ donū ḡre et glie.

t **S**it no. t. d. i. b. i. i oib⁹ et ab

oib⁹ b̄ndicat. v **I**n sclā. i. vñ

q̄ i etiū. nā etiūtā q̄ est tota sit̄

nō p̄t a nob̄ cōprehēdi: nisi p̄ cō-

parationē ad tēpus infinitum.

x **I**n illo tpe. Hic p̄sequēter

* ponit dicte

* dit sup̄ cubiculū ibi orās de-

uote dñm: sic aīa dz i deū p̄ sacra

meditationē et orōnē denot̄ ele-

uari. r **I**n il. t. Seq̄: **A**di-

sus ē r̄c. **W**ystice p̄ raphaelē in

telli p̄ dñs n̄ ih̄s xps q̄ d̄ magni

psili angla. **E**sa. ix. b. scđm trāslati-

nē: **L**xx. et venit i mūdū ad cur an-

dū in vitroz sexu gen⁹ h̄uanū.

Q. iiiij

Glo.ordi.

Es a **C**missus est angelus. **R**aphael medicia det: missus est dñs in mūdū q̄ de seipso ait: Non est op̄ valentib⁹ medicis q̄ male habet q̄ et p̄plim iudaicuz a tenebris p̄fidie: et gentilē liberaret ab ido latrie servitute: de quo: **E**cclabat magni cōsilii angelus.

Tobit cū **L**a. IIII **T**obias r̄c. **S**equitur: **C**orp⁹ meū sepeli. **C**orpora sepeliendo. q. sacrosanctū depositū terre cōmendam⁹ q̄ reddenda glorificanda in resur/rectione credimus.

Nico. de lyra
tūz. q. 2. c.
hebron
alstmatris
Tobit cū tobias putaret oratio/nae suā exaudiri ut mori potuiss̄: vocauit ad se tobiam filium suum: di/ctio ei: **A**udi fili mi verba oris mei: et ea b/a **T**intelligentia. b **T**religionis.

Tobit cū tobias r̄c. **B**escripta cōuersatiōe to/bie virtuosa. hic ppter de

Allestiugta
Pro. 3. b
Divisio
Luc. 14. c
Festimpti
Alestboni
De peni/dist. i. c. mi/roz
Alestq faci/unt

Scribis el̄ cōsolatio ḡtiosa: quā q̄ dēfec de p̄ḡl̄ filii sui ductorē in terrā medox̄: q̄ reuertens attu/lit diuicias ad releuādū parentū suorum paupertate: et medicinaz ad curanduz p̄fis sui cecitate: sic ergo pceditur: q̄ p̄mo ponit filii missio. scđo eiusdē reuersio. r. ca/pma in duas: q̄ p̄mo tobias mit/tit filium suum. scđo filius exequit pa/tris imperiū. ca. v. p̄ma adhuc in duas: q̄ p̄mo pater filii instruit. secūdo legationem ei iniūgit ibi: **I**ndico etiā tibi. Circa filii instru/cionē p̄mo excitat eius attentio/nē dī. b **A**udi fili mi vba/oris mei. nō tm̄ aurib⁹ corporis sed etiā mentis. iō seqz: c **E**t ea in corde tuo q̄si fun. con/seqz edifici sp̄ualis: vt ex eo cōsur/gat multiplicatio bone operatio/nis. cōsequēter subdit illā instru/cionē: q̄ p̄f nō solum debet filio/mitrāmētū: s̄ etiā documētū: et p̄mo instruit filiū de reuerentia parentū: vt ex sensibilibus et ma/gis notis procedat ad intelligibili/ia et min⁹ nota di. d **L**ū accēperit de/ aliam meā: mortem em̄ suā putabat. p̄lingua: vt dictū est. e **C**orp⁹ meū sepeli. p̄m em̄ fidē nostrā corpora fidelium re/surgēt ad vitā imōtale: ppter q̄ sancti p̄fes de sepulturis habue/runt rōnabilitē curam bonam.

f **E**t honorem ha. ma. tue: nō solū eā reuerēdo sed etiā ne/cessaria ministrando in vita et in morte in qua idiget sepultura. iō subdit: **L**ū aut̄ ipsa cōpleue/rit r̄c. subdit: g **O**mibus. **D**ic p̄f instruit eū de obediētia ad deū/dicēs: **O**ibus aut̄ die. vi. tue in mete ha. deū. p̄ ve/rā fidē et dilectionē. h **E**t ca/ue ne aliqui p̄ctō cōsentias: l̄ em̄ p̄m **B**ugu. nō sit in p̄tate no/stra quib⁹

Tobie La. IIII

Tobie et sare. **T**in beneplacito. a amboz i p̄spectu glorie summi dei: et mis/eritatis. a **C**hristus. b **M**edicina dei. sus est angēlus dñi sanct⁹ rāphael ut cu/raret eos ambos: quoꝝ vno tpe rēcitatē sunt orones in p̄spectu dñi. **C**a. IIII

Tobit cū tobias putaret oratio/nae suā exaudiri ut mori potuiss̄: vocauit ad se tobiam filium suum: di/ctio ei: **A**udi fili mi verba oris mei: et ea b/a **T**intelligentia. b **T**religionis.

Tobit cū tobias r̄c. **B**escripta cōuersatiōe to/bie virtuosa. hic ppter de

Allestiugta
Pro. 3. b
Divisio
Luc. 14. c
Festimpti
Alestboni
De peni/dist. i. c. mi/roz
Alestq faci/unt

Scribis el̄ cōsolatio ḡtiosa: quā q̄ dēfec de p̄ḡl̄ filii sui ductorē in terrā medox̄: q̄ reuertens attu/lit diuicias ad releuādū parentū suorum paupertate: et medicinaz ad curanduz p̄fis sui cecitate: sic ergo pceditur: q̄ p̄mo ponit filii missio. scđo eiusdē reuersio. r. ca/pma in duas: q̄ p̄mo tobias mit/tit filium suum. scđo filius exequit pa/tris imperiū. ca. v. p̄ma adhuc in duas: q̄ p̄mo pater filii instruit. secūdo legationem ei iniūgit ibi: **I**ndico etiā tibi. Circa filii instru/cionē p̄mo excitat eius attentio/nē dī. b **A**udi fili mi vba/oris mei. nō tm̄ aurib⁹ corporis sed etiā mentis. iō seqz: c **E**t ea in corde tuo q̄si fun. con/seqz edifici sp̄ualis: vt ex eo cōsur/gat multiplicatio bone operatio/nis. cōsequēter subdit illā instru/cionē: q̄ p̄f nō solum debet filio/mitrāmētū: s̄ etiā documētū: et p̄mo instruit filiū de reuerentia parentū: vt ex sensibilibus et ma/gis notis procedat ad intelligibili/ia et min⁹ nota di. d **L**ū accēperit de/ aliam meā: mortem em̄ suā putabat. p̄lingua: vt dictū est. e **C**orp⁹ meū sepeli. p̄m em̄ fidē nostrā corpora fidelium re/surgēt ad vitā imōtale: ppter q̄ sancti p̄fes de sepulturis habue/runt rōnabilitē curam bonam.

f **E**t honorem ha. ma. tue: nō solū eā reuerēdo sed etiā ne/cessaria ministrando in vita et in morte in qua idiget sepultura. iō subdit: **L**ū aut̄ ipsa cōpleue/rit r̄c. subdit: g **O**mibus. **D**ic p̄f instruit eū de obediētia ad deū/dicēs: **O**ibus aut̄ die. vi. tue in mete ha. deū. p̄ ve/rā fidē et dilectionē. h **E**t ca/ue ne aliqui p̄ctō cōsentias: l̄ em̄ p̄m **B**ugu. nō sit in p̄tate no/stra quib⁹

Nico. de lyra

stra quib⁹ visis tangamur: tñ ē in p̄tate nostra ea respire vel acce/ptrare. i **E**t p̄termittas pre/cepta dei no. ea trāsgrediēdo. k **E**x substantia. b **C**tertio ipm̄ instruit de misericordia ad p̄ximū di. **E**x substantia tua fac ele. et nō de alieno. l **E**t noli auertere faciem tuā ab ullo paupe. q. d. si nō potes exhibere manū. exhibeas tñ animū et conpassionis signū. nā de hm̄i ipso/sibilitate nullus se p̄t excusare. m **E**ta ei fiet vt nec a te a/fa. dñs: ppter quod dicit saluator Lu. vi. f. **V**ate et dabis vobis: et qm̄ elemosyna ē discrete faciēda 'z p̄m̄ possibiliter faciētis/ideo abdit: n **Q**uo dñs. ita esto mi. r̄c. qz sic nō est elemosyna faciēda: vt recipientib⁹ sit remissio p̄ abundantia vel sufficiētia: fa/cientib⁹ aut̄ tribulatio p̄ indigētiam vt h̄r. i. **C**or. viii. n̄li quādo ppter p̄m̄ vult ec p̄aug: vt cum q̄s religionē ingredit: vt sic pau/pe p̄m̄ pauperē pfecti sequat: o **E**tia exiguū li. ipar. stu/nā in h̄ mag' pensat affect q̄ cen/sus: ppter q̄ saluator plus reputauit duo minuta a paupe vidua oblata: q̄ diuītū munera magna Mar. xij. et subdit r̄o faciēdi ele/mosynā cū dñ: p **P**remiū ei bonū tibi the. tibi prouidēdo. q **E**n die necē. i. morē. qz sic dicit Augusti. Sola misericordia comes est defunctoz: et in die iudiciū generalis: qz t̄ iudex dicet Venite benedicti p̄fis mei: parci pte vobis regnū: et subdit: Esu/riui em̄ et dedistis mihi mandu/ce r̄c. **D**ath. xxv. c. ideo subdit: r **O**m̄ elemosyna ab om̄i peccato et a morte. s. gehenne. s **L**iberat. est em̄ inter alia misericordie opera valde satissa/ctoria **D**an. iiiii. e. **P**etā tua ele/mosynis redime. **P**etā patent: t **A**ttende tibi. **V**ic quarto intruit filium de innocētia de seipso dicens: **A**ttende tibi fili mi ab omni fornicatione. sc̄ corporali et spi/rituali q̄ est idolatria: et sub fornicatione corporali intelligit adulteriū: et omne carnis peccatum/ideo subditur: **E**t ppter vxore tuam nunq̄ patiaris r̄c. **C**onsequēter intruit eū de humilitate vera dicens: v **S**ugbiā nūq̄ in tuo sen. i. i tuo corde. r **A**ut̄ i tuo verbo. i. in exteriori signo vel opere. y **O**mnari permit/tas. nō dicit euenire: quia impossibile est qn̄ insurgant elationes alique: sed tunc dominantur quā do quis impetum earum sequētis p̄m̄ eas operatur: quod potest ab homine caueri. z **I**n ipa em̄ initū sumpsit ois p̄dictio. nā aboraliter. a **I**git cū to/blas putaret orationem suam exaudiri ut mori potuiss̄: vocauit ad se tobiam filium suum r̄c. **S**ensus littere leque/tis in q̄ tobias iſtruit filium suum est simpliciter moralis iō p̄transeo.

Gloryficat te. **L**a. V
Sequit: a **E**x filii
isrl. erat enim ex numero
angelorum quod sunt filii isrl: quod sp videt
deum facie ad faciem: et sepe mittuntur
in custodia filiorum isrl. sicut etiam de
um. vii: Constitui terminos populoz
iuxta numerum filiorum israel.

Deut. 32, a

Let ingressus

Nico. de lyra

Autem primum peccatum angelii fu
it superbia: ex quo secutus est pec
catum hominis per temptationem de
monis. Gen. iii. a **Q**uicun
qz tibi aliqd re. Hic quinto in
struit filium de iusticia ad operariam
dices: **Q**uicunqz tibi aliqd re.
quod tales ut cōiter sunt pauperes de
labore suo quotidiani viciū acqren
tes: et ideo lex quod ferenda est sum id
quod accidit: ut in pluribus p̄cepit
Leviti. ix. quod merces talium non reti
neat usqz in mane diei sequentis.
b **Q**uod ab alio odieris si. ti. re.
hoc enim est de iure naturali.
c **Q**uā tuū cū esurienti
būscia enī collata talibz quod non p̄nt
retribuere sunt apud deum merito
ria. d **Q**uā tuū. hic sexto in
struit filium de pietate ad defunctos/
dices: **Q**uā tuū et vinum tuum
sup sepulturā iusti constitue: ex hoc
aliq accipites occasionē errandi
solebat sup sepulchra parentū de
functorū cibaria ponere q̄si mor
tui cibis corporalibus indigeret:
quod improbat Aug. in homine de
cathedra sancti petri. Alij vero ma
gna festa in morte parentū facie
bāt ad ostentationē et inde depau
perabantur. hoc non intelligit hic to
bias: sed quod in morte iustorum pasce
di sunt pauperes p̄ aīabus eoz: et
ad excludendū infideles subdit: Et
noli ex eo māducare re. sequit:
e **C**onsiliū. Hic septimo fili
um instruit de prudētia consiliū in
dubiis requirēdo/dices: **C**onsiliū
sp a sapi. in illa re de q̄ p̄sil
um semper querit. f **P**erqre.
Id ē pfecte reqre: et non supcialit
um: nā cuilibet expto sua scia cre
dendū est. et quod p̄siliū hoīs non est
ōno solidum: ideo docet recurre
re ad diuinū/dices: **O**ptime. p̄
speritatis et aduersitatis. g **P**re
nedic deum. ipsum laudando.
h **E**t pete ab eo ut vi. t. re.
in agendis. i **E**t oīa p̄silia
tua i p̄o p̄ma. quod non debet hō
querere p̄siliū nisi de bonis agēdis
et malis fugēdis: et omne tale consi
liū est sum deum. k **I**ndico eti
am tibi. Postqz tobias filium suū
de moribz instruit. hic p̄n p̄ de
bito repetēdo sibi legationē iniū
git/dices: **I**ndico etiam tibi.
Erat enim necessitas indicādi: eo quod
credebatur morte sua appropinquare
ut p̄dictū est: ut sic debitus aī mor
te eius reddere: et quod filius illud
debitum ignorabat. ideo subdit:
l **D**edisse me re. infantū
lus esset. l. non haberet adhuc
volum debitus rōnis. m **S**abe
lo in rages ciui. me. sicut dictū
est. s. iii. ca. n **E**t chiro. ei.
Id ē lram

Deut. 32, a

L

Ad ē lram obligatoriā de restituī.
o **A**pud me habeo. Per quā de
bitum poterit revocari. Cetera patent
usqz ibi: p **M**oli timere. fili mi
laborē itineris et paupertatē. et subdit ra
tionē dicens: quod **P**auperē quidē
vitam gerimus. in plenti seculo.
r **S**ed multa bo. ha. in futuro.
s **S**i timuerim⁹ de timore filialit
tē. Et recesserim⁹ ab omni pec
mortalit: nā omne veniale nō possum⁹
ōinovitare. v **E**t fecerim⁹ bene.
Iste sunt due partes iusticie. s. declina
re a malo et facere bonum.

Gloryficat Tobie La. V **D**ivisio

Gas patri re. Postqz pater
instruit filium. hic p̄n exequi
tur filius patris imperiū: et dividit in
tres partes: quia primo describit itine
ris apparatus. scđo ponit iuuenis re
cessus/ibz. Tunc paratis oībus. tertio
vie. p̄gressus: in principio capituli sexti.
Circa primū p̄m duxit itineris in
quiri p̄cipit. scđo q̄situs iuuenis/ibz.
Tunc egressus. tertio iuuentus exami
natur/ibz. Dicit itaqz. Circa primū pri
mo ponit obediētis filii r̄nlio dicētis:
y **O**dia q̄cunqz h̄cepisti re. cū dī
ligentia: consequenter petit edoceri de
via dicens. z **Q**uod autē pecuni
am hāc re. Nā debitorē et etiā viam
ignorabat. ideo subdit: Ille me ne
scit re. et subdit instructio patris. de
vtrōz. s. de modo repetēdi: et de via p
ductore cōuenientē: et primo de signo
dando debitori. cū dicit: a **C**hiro
graphum quidē illius re. quod est si
gnum manifestum debiti. b **Q**uod
dū illi ostenderis statim restitu
de fidelitate enī gabeli considerat: et
si negare vellet: p̄ chirographū artari
poterat. scđo instruit eū de mō eūdi p
viā scz p̄ ductore fidele. cū subdit: **S**z. p
ge nūc re. et patet lra. c **T**unc
egressus tobias. Hic p̄n ter duxit
questus iuuenit. cum dī: d **I**n
uenit iuuenem. i. angelum in specie
iuuenis apparentē. e **S**plēdidū.
Id ē in facie valde pulchru. f **S**ta
tem p̄cinctū et q̄sī re. Apparitionē
enī angelice in corporibz assumptis fu
unt bīm p̄prietates legationū ad q̄s an
geli mittunt: et quod iste mittebat a deo
ad ducentū filium tobie p̄ viam: ideo
apparebat tanqz dispositus ad itine
randū. g **A**nde te habem⁹ bo
ne iuuenis. l. de qua gente es tu: quod
nolebat habere ductore gētile: sed isra
elitam. h **A**t ille r̄ndit ex si. is
verū dicit q̄uis nō esset hō. Nam illa
que ab angelis inter homines sūt sunt
figuratiua: sicut comestio eorū fructio
nem glorie signat. vñ infra. xij. ca. dicit
angelus iste: **C**ū essem vobiscū p̄ volū
tate dei videbar quidē vobiscū mandu
care et bibere: sed ego cibo inuisibili et
potu qui ab hominibus videri nō po
test vto: et eodez mō locutio eius: qua
dicit se esse et filius israel: signat cōlun
ctionē charitatis: quod sancti angeli p̄iun
cti sūt fidelibz deuot. Cetera patet v
z ibi: i **E**t oīa iti. Per h̄ designa

Moraliter. c **T**unc egressus
tobias iuuenit iuuenē splēdidū
stan. et p̄cint. et q̄sī paratū ad am
per h̄ aut q̄ angel⁹ apparuit tobie in
huana specie et se exhibuit comitē vie
* sūt p̄uidū

Glo.ordi. Tobie

La. V Nico.de lyra

E & **T**unc ingressus
eo. Be. Apparuit ager
lus tobie et socii se pre
buit et filii dei hominem
assupit: et visibilitate cum
hoib⁹ puerat huan⁹
gen⁹ saluauit: introdu
xitq⁹ tobias angelum ad
patrem ⁊ c. et dñs p mira
cula q̄ i carne fec p plo
iudeoꝝ ex quo carnē su
scepereat oñdit: q̄ est fili⁹
et angel⁹. i. nūc patre
voluntatis: cui etiā gau
diū ppetue salutis p̄di
cauit/dicens: Peniten
tiā agite appropin. em
reg. celoꝝ. et desperan
tib⁹ de lumine celesti.
Dat.3.a
Joh.8.b
Ro.11.c
P̄d.69.b
Luc.10.a

itineria ei⁹ frequenter ambulauit: et a
a ḡageli enī apō sanctos manet. b Toboni ei
eqlis angel⁹ et coheredes et cōclues futuri sūt.
mānsi apō gabellū frez n̄m q̄ mora
tur i citate rages medoꝝ: q̄ posita ē
a Ciuitas sc̄oꝝ i mōte: p̄toꝝ i valle posita ē.
in mōnte exbathanis. Cui tobias
a Tnihil sine cōsilio patr⁹ agēdū decreuit
ait: Hūstie me obsecro donechbec
a ipa nunciē p̄i meo. Tunc ingressus +
tobias indicauit vniuersa hec pa
a Tq̄ cito occurrebat qd volebat v̄l q̄ subito
tri suo. Sup q̄ admirat⁹ patr⁹ roga b
uit vt introiret ad eum. Ingressus +
itaq⁹ salutauit eum et dixit: Gaudi
a Tpopulus iudeorum
um tibi sit sp. Et ait tobias: Qua
le gaudiū mihi erit: q̄ i tenebris se
deo et lumē celi non video: Cui ait
a Tappropinqb̄ enī regnū celoꝝ.
iuēis: Forti aio esto: i p̄tō ē vt a
deo curer. Bixit itaq⁹ illi tobias:
Nūqd poter pducere filiū meū ad
gabellū: i ragel ciuitatē medoꝝ: Et
cum redieris: restituā tibi mercedē
tuā. Et dixit ei angel⁹: Ego ducā et s
reducā eū ad te. Cui tobias rñdit:
rogo te: idica mihi de q̄ domo: aut b
de qua tribu es tu: Cui raphael an
gelus dixit: Ben⁹ q̄ris mercenarij i
an ipm mercenarij q̄ cum filio tuo
eat: q̄ ne forte sollicitū te reddā: k
ego sum aq̄arias ananie magni fili⁹
us. Et tobias rñdit: Ex magno ge
nere es tu: Sed peto ne irascar⁹ q̄
volueri cognoscere gen̄tuum. Bi
xit aut illi angel⁹: Ego sanū ducā/
et sanū tibi rñducā filiū tuū. Rñdēs
aut tobias ait: Bñ abulet: et sit de
us in itinere v̄ro: et āgelus ei⁹ comi
tet yobiscū. Tunc pat̄ oib⁹ q̄ erant m
a Necessaria.
i via p̄tāda: fecit tobias vale pa
tri suo: et m̄ri sue: et abulauerit abo
sil. Cūq⁹ pfecti eēnt: cepit maſ ei⁹
a Tmūlebris ipatiēta: affectio materna.
flere et dicer: Baculū senectutl nr̄e o
tulisti et trāsmisisti a nobis. Nūq⁹ es p
set ipa pecūlia p q̄ misisti eū. Suffi
ciebat ei nob⁹ paupertas nr̄avt diuini
as cōputarem⁹ h̄ q̄ videbam⁹ filiū r
a Tin dño cōfidit cui cōmisit eum
n̄m. Bixitq⁹ ei tobias: Nōli flere.
Salu⁹ pueniet fili⁹ nr̄: et salu⁹ reūteſ s
ad nos: et ocli tui videbūt illū. Cre
do enī q̄ āgel⁹ dei bon⁹ comiteſ ei⁹
et bñ dispoit oia q̄ circa eū gerunt:
ita vt cū gaudio reuertaſ ad nos:
a Tsuscepta consolatione.
Ad hānc vocem cessauit mater ei⁹
flere et tacuit.

* tur ei⁹ p̄mptitudo exquēdū mādata dei circa
hoies ad dī gliaz et elector̄ salutē. b q̄ dī Heb. i. d
Offices administratorū spiritus sunt in ministeriū
missi: propter eos qui capiunt hereditatem salutis.
a Et māsi apud gabe. nā angeli sancti liben
ter morāt cū iult. Petera pat̄ v̄sq ibi: b Super q̄ admirat⁹ pf: q̄ ita cito iuēt suisset duxor
apt⁹. c Ingressus itaq⁹. Hic p̄nr duxor in
ueni⁹ examiat: p̄mittit tñ salutatio senioris Zobie
et ei⁹ rñlio cū dī: d Quale gaudiū mihi erit
tē. b nō dixit ex impatiēta sue cecitatis: s̄ p̄pnēs
gaudiū presentis vite: et sperans gaudium future.
e Forti animo esto. in patientia p̄seuerādo.
f In p̄ximo estyt a deo cu. ad h̄ em erat mis
sus a deo: et ideo certitudinalis sciebat h̄ ec futurū.
Letera pat̄ v̄sq ibi: g Ego du. et reduc. tē.
h̄ em futurū ec sciebat ex dina reuelatiōe. h̄ In
dica mihi de q̄ do. tē. vna ei⁹ tribu isrl̄ erat plu
res dom⁹: decē em trib⁹ erat captinate: iō Tobias
q̄rit de v̄troḡ. l. tribu et domo. i Eben⁹ q̄ris
mer. tē. q. d. nō est tibi curādū de genere illi⁹ q̄ de
bet filiū tuū ducere p mercede: s̄ de ei⁹ aptitudine
et fidelitate: q̄ p̄ditioes sunt in me. k Bz ne for
te sollicitū te reddā. i. dubiū. l Ego sū aza
rias a. ma. fili⁹. verū dixit angel⁹: q̄ sic dictu⁹
est: locutio ei⁹ erat figuratiua. Aq̄arias aut̄ iterpta
tur adiutor̄ dei: angeli vero sūt adiutores dei: in q̄
tū et eorum ministeriū electi dirigunt in salutez: et
h̄ mō dī apls. i. Cor. iii. b. de se et alijs p̄dicatořib⁹
Dei adiutores sum⁹. Ananias p̄o interptat grā
dei cui⁹ filiū sūt angeli: eo mō q̄ dicun⁹ filiū glie que
est grā p̄sumata: nō tñ sic itellexit tobias sed q̄ ec̄t
homo fili⁹ cuiusdā viri notabilis de tribub⁹ israel q̄
sic vocare: nec in h̄ angelus euz decepit: q̄ tobias
melius habuit intentū suū. l. filiū sui duxorē bonu⁹
q̄ si esset hō de genere p̄tūcūq⁹ magno. Letera pa
tent in l̄a. m Tū parat. Dic p̄nr describit to
bie iunioris recessus cū dī: n Se cit tobias va
le pa. suo et ma. sue: nō ei⁹ decēs erat q̄ ab eis re
cederet absq⁹ salutatiōe. et se q̄t m̄ris flet⁹ ex mater
na pietate. o Baculū se. n̄fe. i. suscitamentū.
filiū em senib⁹ p̄etib⁹ debēt ministeriū reuerētie
et p̄usionis necessarie si indigeāt. p Cūq⁹ su
pe. ista tē. b dicit materno affectu mota. q Cū
diuitias cōpy. i. reputarem⁹ nos h̄re. r Hoc
et videbam⁹ filiū nostrū. i. sensu p̄cipiebamus
ipm ee nobiscum. Pater enim cum esset cecus non
poterat eum videre: poterat tamen ipm tangere et
audire: et sic duplici sensu p̄sentia eius cognoscere:
quod hic dicit⁹ videre cōtum est ex parte patris. Ut
suis em p̄pter suam nobilitatē aliquādo accipitur p
alijs sensibus: sicut dicitur Exo. xx. c. Populus aut̄
videbat voces. h̄c em accipitur videre pro audire.
s Salu⁹ pueniet fili⁹ nōster. ad terminō
ad quē mittitur. Letera patent.
* sic prouidū et iocundū: signa mystice ētiosas so
cietas vel potius glorioſa que erit hōim et angelo
rū: cū ad eoz societates in animabus simul et corpo
ribus assument. p h̄ aut q̄ hāc associationē signifi
cauit angelus tobie seniori, designat q̄ h̄ fuit p̄mis
sum patribus veteri testamēti vnde p̄missum fuit
abiae Gen. xv. q̄ semen suū futurū esset sicut stella
celi. m Tū parat oib⁹ q̄ erat in via por
hec fuerūt chirograph⁹: cassidile et bacul⁹. Per chi
rographum qui dī a cyros qd est man⁹ et graphos
quod est scriptura: significat sacra scriptura que in
manu operis est habenda: p̄pter quod dicitur No
mancū. ii. b. Nō auditores legis s̄ factores iusti
sunt apud deū. Per cassidile qd est repositorū ne
cessarioꝝ: significat humilitas virtus q̄ est custos
aliarū virtutū et donor⁹. Per baculū vero signum
crucis in corde credendi et ore cōfitendo: ista vero
sunt necessaria peregrinatibus i hac vita. n Se
cit tobias va. pa suo et matri sue et ambula
ambo simul. Per h̄ significat q̄ in principio cuius
libet operis boni de⁹ q̄ est p̄ nōster per creationē
et beata virgo que est mater nostra per pietatē de
bent denote salutari.

Drofectorus ē. Be. Dño veniēte ad gētes Ca. VI
saluādas p̄dicatores vestigia ei⁹ sūt secuti: qz qd̄ iūlit
impleuerūt. vñ: Gētes docere oēs gētes r̄c. Domū
qz cornēl ih̄ de⁹ p̄mo. p se i p̄leuit sp̄ūctō: r̄ sic Pet⁹ aq̄ p̄fu-
dit: Canes vocant p̄dicatores: qz dei domū r̄ ei⁹ substantia et
oues sp̄ūales a furib⁹ r̄ bestialib⁹ spiri-
tib⁹ r̄ hereticis defendunt. b **A**man
sit pri. vñice passionis sacramētu ma-
nifeste significat: p̄scis enī q̄ tobiā de-
uorare cupiēs angelo docēte occisus ē:
diabolū signifcat: q̄ dñ in redēptore
nō carnē appetiū capt⁹ est potētia di-
uinitatis. Tigris est fluui⁹ q̄ rapidissi-
mo cursu a tigri velocissima bestia sic
nominat: decurſuz n̄r mortalitatis si-
gnificat: in q̄ p̄scis imanis latebat cuz
diabolus h̄uani generis inuicibilis se-
ducto mortis habebat iheria. Māsit
tobias iuxta tigris fluenta: qz dñs mā-
do apparēs inter mortales vita duxit:
sed eū peccati vnda nō infundit: nec in
eo p̄nceps mādivenēs quicq̄ habuit.
c **E**xiuit. Be. Christus morte cui
nil debebat accepit vt pedes. s. suos. i.
mēbra sua a stagione peti⁹ r̄ mori⁹ ab-
lueret. Occurrerūt p̄scis eū deuorare cu-
piēs: r̄ dño in cruce passo diabolus: q̄
mouētē crucifixus erat aduenit: q̄rēs si
qd̄ peccati i eo inuenisset. d **Q**ue
expauescēs. Christus imminentē mor-
tis articulo cepit pauere r̄ tedere: non
diabolū/iz mortē: q̄ inuidia diabolī in-
travit in orbē naturali carnis fragilita-
te phorēscēs. vñ: Pater trāfer calice
hūc a me. e **A**p̄phēde. Ap̄phē-
dit xp̄s diabolū q̄ eū capere in crucevo-
luit: r̄ moriēdo vicit. Ap̄phēdit & bran-
ciā vt caput nequissimū a corpe poten-
tie sue dextera separat. i. nequitiā antiq̄
hostis ab his q̄s sibi corp⁹ fecerat aufer-
ret: r̄ hos corpori suo. i. ecclie inferret:
branciā enī habet p̄scis in cōfinio capi-
tis r̄ corpis. est aut̄ xp̄us caput ecclie q̄
est corp⁹ ei⁹: r̄ diabolus caput int̄q̄ q̄
sūt corp⁹ ei⁹. f **Q**d̄ cū fe. Quia cū
dñs nequitiā diaboli manifestaret mo-
litus est adhuc electis suis p̄secutionez
cōmouere: hi enī sunt pedes eius p̄ q̄s
ambulat i terra q̄ luḡ oia regnat i celo.
g **E**xētra hūc pi. Dñs p̄scē erē-
terauit cū nequitiā diaboli latius sc̄is
aperuit: r̄ q̄si arcana insidiarū ei⁹ refe-
rauit. Reposuit sibi cor ei⁹: qz calliditā
tē ei⁹ in scripturis indicauit. de q̄ dicit:
Serpēs erat callidior cūctis animāti-
bus terre: r̄ alibi: Nū ignoram⁹ astut-
as ei⁹. Fel q̄q̄z reposuit: q̄ quāto mali-
tiae furore h̄ gen⁹ humanū leuiat ad cau-
tele studiū scribi r̄ seruari voluit. Je-
cur reposuit: qz maligna ei⁹ p̄silia ad-
uersum nos p̄ doctores veritatis in-
snuauit. Aliunt enī physici: qz calore et
occulta virtute iecoris excoquant r̄ di-
gerant cibi. Cū vero q̄ agere disponi-
mus sedula cogitatione q̄ ordine sint
agēda exq̄rim⁹ q̄si acceptos i stomacho
cibos ardore iecoris excoquimus.
b **S**ūt enī hec. Astutia diaboli et
nequitiā cognita nobis ad medelā p̄fi-
ciunt: quanto enim ea certius exploramus: tanto certius decli-
namus. i **A**ssauit carnes eius r̄c. Quicquid sibi ex h̄
p̄scis assumpserit: significat eos qui auditō dei verbo malunt
inter membra sui deceptoris putrida r̄ mortua residere: q̄ in
corpus christi venire. Assauit carnes: quia quos carnales in-
uenit sp̄ūctō iigne sp̄ūales ac fortiores reddidit q̄ sup̄ apo-
stolos in ignis viuētione descendit. Tantos dominus de iudea
collegit ad fidem quātī sufficerēt ad exēplū viuēdi vel ad mini-
steriū p̄dicādi donec in gētibus ecclie fundamēta locarent.

Et oportet

Drofectorus est. Descripto recessu iunioris Ca. VI
tobie: hic p̄nr describit p̄cessus sue vie: r̄ p̄mo p̄st
illud qd̄ circa eū factū ē i via. sc̄do in emō vie. vñ. c.
Līcā p̄mū describit duplex bñficiū tobie exhibitū. qz p̄imo a
deuoratiōe p̄scis eripit. sc̄do de ducēda vxore iſtruit ibi: Et
dixit ei. P̄ia adhuc i duas: qz p̄mo p̄st
eripieđi mod⁹. sc̄do ereptiōis fruct⁹ ibi:
Tūc dixit: Circa p̄mū d̄: Drofector⁹ est.
vt p̄ris iperū adipleret. b **A**lt ca. se.
sicut cōter accidere solet: istud tñ ponit
hic ad maiori expiōne vñtar historice.
c **E**t mansit pri. mā. i. p̄ma dieta r̄
hospitatiōe. d **J**uxta flu. ti. q̄ ē vñ
de q̄trō fluminib⁹ paradisi Gen. ii.
e **E**t exiuit de domo vbi hospitatus
erat cū angelo. f **E**lt la. p. su. ad re-
creandū h̄ laborē itineris. g **E**t ecce
pi. i. mā. l. magn⁹ diuina p̄uidēria missus.
h **E**xiuit ad deyo. sic enī evidebat
eo q̄ apto ore ventebat h̄ eū. i **A**pp̄
hēde h̄z. ei⁹. i. p̄nūlā q̄ ē in caput et
corp⁹: qd̄ r̄ fec̄ obediēs suo ductori q̄uis
horridū videre sibi. k **T**unc dixit.
Dic p̄nr describit sequēs fruct⁹: q̄ duplex
est. s. p̄uisio cibi: r̄ etiā medicinē. r̄ p̄lā
vñz ibi: l **A**ssauit car. nō totas s̄ il-
las q̄ poterāt comedī recētes. m **L**e-
tera sali. p̄ residuo itineri. Letera patet
vñz ibi: n **C**ordis ei⁹ par. si super
r̄c. extricat. i. expellit. o **O**mne
genus demo. Circa qd̄ sciendū q̄ si de-
mones haberāt corpora sibi naturali vni-
ta: sicut dixit Appuleius q̄ demones sūt
āalia corpe aerea: tpe eterna: aīo passi-
ua: nō ēt ipossibile q̄ res corporales i elo-
sacerēt ip̄stionē rōne corporoz: h̄z q̄ p̄mū
dē n̄ram r̄ etiā philosophoz doctrinā sūt
substātie simpliciter intellectuāles. iō nul-
la corporalis creatura p̄t in eis facere ali-
quā imp̄ssione: xp̄t qd̄ sum⁹ iste nō expu-
lit demonēs: h̄z figurauit ei⁹ expulsiōnē: qz
sicut dictū est: facta angeli circa tobia fue-
rūt in multis figurālia: et id sumus ille
ex igne p̄cedēs significauit vñtē orōnis
tobie iunioris r̄ sare: cui⁹ merito āgelus
Raphael expulit demonē a sara. vñ non
dicit. i. viii. q̄ sumus ille demonē expule-
rit: h̄z q̄ anglo Raphael ip̄m ap̄phēdit r̄
religauit in superiorib⁹ egypti. Qz autē
aliquā demones ab obsessis corpib⁹ rece-
dūt ad deportationē aliquāz lapidum et
herbarū r̄ p̄nūciationē carminū r̄ hmōl-
nō sit vñtē taliū: h̄z demones hoc singū
voluntarie: vt teneāt homies i errore: tñ
res sensibiles p̄nt aliquā dispositionē fa-
cere in corpe humano: xp̄ter quā est mi-
nus dispositū ad patiendū a demone: si-
cūt dictū fuit plentius. i. Reg. xvij. de re-
cessu demonis a saule ip̄o dauid cithari-
cante. p **E**t fel ya. r̄c. nō enī ē incō-
ueniēs q̄yna res corporalē effectū sup̄
alīa corporalē: sīc sensibilitē videm⁹. q **E**t
di. ei. H̄ic p̄nr tobias iſtruit de ducēda
vxore. vbi p̄mo p̄st āgeli monitio. cū dñ:
Est hic ra
Ahorā. a **D**rofector⁹ est. Sequit:
e **E**t exi. vt la. Per qd̄ significat q̄
abulātes ad patriā q̄ h̄z vñtē debene
freñter lauare p̄scētias suas p̄ verā et
purā p̄fessionē: h̄z qm̄ diabol⁹ h̄ nltit ip̄dile seq̄f: g **E**t ec-
pi. i. crudel⁹. xp̄t qd̄ p̄ iōz diabol⁹ significat: trahit at i siccū et
exēterat cū ei⁹ dolosital ap̄f. p̄ cor at iōz astutia. p̄ fel neq̄tia. p̄
lecur appetētia q̄ sy tēdit ad malū significat. k **H**ecel. ad
q̄ āgto mel⁹ cognoscēt tāto facilē tētant: xp̄t qd̄ sūt i callidit
memorie reponēda. q **E**t dixit ei to. Per raguelē q̄ pa-
sto: dei interptat: bon⁹ plat⁹ significat: r̄ h̄z filiā maritādā. s.
ecclaz vacatē q̄ p̄ siliū xp̄t q̄ angel⁹ ē magni p̄siliū tobie. i. vi-
ro bono rōne scientie r̄ vite in p̄iugī debet tradi cū bonis ad
* eam p̄tinētib⁹

Glo.ordi.

Eta oportet. Raguel pp̄lm gentiū signat quē dñs p̄ p̄di
catores suos visitare et de eius stirpe sp̄s̄am sibi eccliam assu-
mere dignat⁹ est: quā bene significat sara vxoris abrae equo-
ca q̄ genuit isaac filium suū p̄missiōis, i. liberū ecclie pp̄lm. Ra-
guel iter p̄tak past⁹ el⁹ deus
nol amēre ē f̄ dicere possit.

Pss. 22. a *Vet amicus q. i. olere ponit:
Dñs pascet me: et nihil mihi
deerit: et q. audire dignus sit.*

30.15.b **G**ā nō dicā vos seruos sed a
Alstvllum micos meos. **Cla. VII**

Ingressi sunt autem ad
ra. tc. b Quo au-
ditio. Audiens populus
gentium et fidem sive amonitum
ab apostolo ut de stirpe sua christo
daret utique non sine certa ex-
ploratione potuit noue fidem
iura suscipe: quod olim multos
doctores habuit quod oculis qualiter
septenario numero comprehensum
hac tamen vita nouerat: de eter-
na nihil certum dicebat: et in si-
ne spe vite immortalis eterne
mortis rapuit eos interitus.
docete autem utrinque veritate
et foris per doctorem ora sonante
tamen intellexit quod iustus est: ut qui
stulta dicatur stulte percirent.

f. Dō.31.a *z foris p doctoꝝ ora sonante
tādē intellexit q̄ iustū ē: vt q̄
• stulta dicerēt stulte p̄irent.*

Franco. delyra

a Et hic ra-noie. i.
noiatuſ in diuitiis et v̄tute.
b Libi debet ois sub-
eius. p acceptionez filie sue
quaſa ſolaz h̄z heredē. ſedo po-
nit tobie excusatio. et hec du-
plex. una rōne periculi mor-

Stis libi iminetis. alla roe tristie supuenient parētib⁹ se-
nib⁹ si h⁹ p̄tigeret: quā paren-
tū tristiciā videbat mag⁹ for-
midare q̹ apriā mortē dicēt:

Deponaz tē. timebat

em ne li polt pris tecitate to
tingeret i seipo depire parē.
tū posteritatē: qđ oib⁹ parē,

tib⁹ ē sume tristabile; ei⁹ pa-
rētes tātā īcurrerēt tristiciaz
et nō īpariētā frāterēt; et sic

¶ p ipsa illa magister. nō solū corporalit̄ s̄ etiā spūalit̄ morerēt. o **L**ucan. hic p̄n̄ pos̄t ageli r̄nsio p̄ quā p̄

mo assecuraf tobias de acce
ptioe vporis cū dr: e **T**u
di me diligenter z attente.

Et ostendā ti. xp̄e suum
demeritūz. g. Ibi nāḡ d

con. T. C. q. nō p̄hūt m̄rīmo/
nīū amore p̄lis educāde ad
cultrū dei: s̄ ut satissimāt sue

libidini. scđo docet de mō ac
cedendi ad uxore cū dicitur:

b **L**u ac cu ac ea pver
ba de pñti in vñore. i **J**n
gressus cu qz dñbit car-

d nalis etiā cōiugal' ipedit fer
uorē & efficaciā orōis. vñ dīc

apis. 1. L. 2. v. 1. a. de redditione debiti coniugal. **N**olite fraudare iuicem: nisi forte ex

2 sensu ad tps ut vacet oroni. delectatio emi venerea ab sorbet vsuz ronis. k T Ip

Ia autem p[ri]ma nocte q[uod] in
trab cubiculū. **I** **T**unc es
ieco. p[ro]p[ter] modū sup[er] dictū
Eccl[esi]ā tñ φ. s. dixit: cordis
et particula

Tobie

maneam? **R**esidēsque angel⁹ ait: **E**st hic raguel
noīe: vir p̄p̄inquo de tribu tua: et hic habet filiā
noīe sarā: sed neque masculū neque feminā vllam
a **T**u ad filiū: postula a me et dabo tibi gētes hereditatē tuaz.
habet aliā h̄ter eā. **T**ibi dēbet oīs substātia ei⁹: b
a et oportet eā te accipe p̄iuge. **P**ete ergo eā a p̄e
ei⁹: et dabit tibi eā iuxorē. **L**uc r̄ndit tobias et di
xit: **A**udiui qz tradita ē septē viri et mortui sunt:
sz et h̄ audui: qz demonū occidit illos. **T**imeo
ḡ ne forte et hec mihi eueniāt: et cū simvnic⁹ parē
tib⁹ meis/ deponā senectutē illoꝝ cū tristicia ad
iferos. **L**uc angel⁹ raphael dixit ei: **A**udi me: et
oīdā tibi q̄ sūt qb⁹ h̄ualere p̄t d̄moniū. **I**bi nāqz
q̄ cōiugiuꝝ ita suscipiūt ut deū a se et a sua mente
excludāt/ et suę libidini ita vacet sicut equ⁹ et mul⁹
qb⁹ nō ē itellect⁹: habet p̄tātē demonū sup eos.
Lu aut cū acceperis eā igrēsus cubiculuz p̄ tres
dies p̄tinēs esto ab ea: et nihil aliud nisi orōnib⁹
vacab cū ea. **I**psa aut nocte incēso iecore p̄iscet
a **T**nō carnalit̄ ne obloquat ei q̄ infra dicet virginē.
fugabit demonū. **S**cda vō nōcte i copulatiōe
sc̄toꝝ priarcharū admitteris. **T**ertia aut nocte
a **T**forte erant constitute būdicti. ad b: vel a sacer. dicende vel
ab alijs. **T**postmodum.
bñdictionē p̄seqr̄is vt filij ex vob⁹ p̄creent inco
a **T**quila nōdum interuenierat carnalis coniunctio.
lumes. **T**rāslactā aut tertia nocte accipies virgi
ne cū timore dñi amore filiorū magi q̄ libidine
a

Thys conseq[ua]ntis. **C**a. **VII**
a **D**octor[es] verbi. b **P**ppm gentile quē d[omi]nis per do-
ctores adiūt. c **P**oplis quē nō cognoscet. mī. iudito
auris obediuit mibi.
Agressi sūt aut̄ ad raguelē: t suscepit eos
raguel cū gaudio. **I**ntuēsq[ue] tobia raguel:
dixit annexrori sue: **N**ō sūt ē iuuēis iste p[ro]sobri v
no meo. **E**t cū h[ab]et dixisset ait: **U**nī est iuuenes fra-
tres nři. **A**t illi dixerūt: **E**x tribu neptali sum⁹ ex
a **T**er his sc̄z quos niniuite captiuauerāt.
captiuitate niniue. **D**ixitq[ue] ill̄ raguel: **M**ost[er] to-
bia fratrē meū: **Q**ui dixerūt: nouim⁹. **C**ūq[ue] mul-
ta bona loq[ue]ret de eo: **D**ixit angel⁹ ad raguelē.
Tobias de q[ui] terrogas p[re]f[er]isti⁹ est. **E**t misit se ra-
guel: t cū lachrymis osculat⁹ ē eū et plorans su-
pra collū ei⁹ dixit: **B**enedictio sit tibi fili mi: q[ui] bo-
ni t optimi viri fili⁹ es. **L**eāna vxor ei⁹ t sara ip-
soꝝ filia lachrymatē sūt. **M**ostq[ue] aut̄ locuti sūt:
Heccepit raguel occidi arietē t parari p[ro]uinciam. **C**ū
q[ue] hortaret eos discubere ad prādiū tobias di-
xit: **H**ic ego hodie nō māducabo neq[ue] bibā nisi
pus petitionē meā p[ro]firmes t p[ro]mittas mibi da-
b[us] re sara filiā tuā. **Q**uo audito vbo raguel expa-
a **G**entilis popl[us]. b **U**niversis doctoribus.
uit: sciēs qd euenerit illis septē viri: q[ui] igressi sūt
ad eā t timere cepit: ne forte t huic simuliter con-
tingeret. **E**t cum nutaret t nō daret petenti v[er]o e

Ea. VII

et^o particulā r̄c. ex q̄ etiā p̄t̄ qd̄ dictū ē.s. q̄ ic̄ēsio ista nō habe
bat v̄tutē fugādi demonē c̄t̄tum ē de se. m **G**scda x̄o no.
r̄c.admitteris.i. p̄cedēt tibi copulatio cū uxore sic r̄ sc̄tis pa
triarchis:nō tñ p̄t̄ carnalez copulā exercebis: s̄ postea erat

em calis spalis. p̄t quez iste
fuit prohibit a tali copula per
tres noctes. s. vt p studiū oro-
nis cūpore mererē liberari
a dīmōis piāte. n. ¶ Tertia
aut no. be. pse. i. mereberis
multiplicationē sane prolis.
o. ¶ Trasacta at ter. no. i.
q̄ta. p. ¶ Accipies virg.
matrimoniu consummando.
q. ¶ Quz ti. dñi. qd exponit
cū sbdit: r. ¶ Amore si. ad
cultū dei. pcreandoz.

Moralitatem dicit illud. **A**men
naturam: et cum sim vnicum parere
utetur illo: et cum tristitia ad eum
el dixit ei: **A**udi me: et de te
erit per dominum tuum. **H**ic natus est
deum a se et a sua mente
et vacet sic equus et mulier
tatem demonum super eos.
Iesus cubiculumque tres habet

Ingressi sunt. b. p̄n de scribit b̄nſciū tobie col latū i terminū vie & pmo q̄tū ad terminū vie ap̄ile se cūdo āgelice. ca. ix. nō enī to bias pcessit vltra domum rā guel. l̄z angel⁹ pcessit vsq; ad diuīſſo gabelū. **C**irca p̄mū describit pmo matrimōy tract⁹. scđo ad vrorē accessus. ca. viii. p̄n h diuidit i q̄tuor ptes: q; pmo describit mutua recognitio. scđo vrorl petitio ibi: Lungs hortaret. tertio filie cocessio ibi. **T**ūc dixit raguel. q̄rto ra tificatio ibi: & apphēdēs. **C**ir ca p̄mū d: Ingressi sunt. p petēdo hospitio. **E**t sū ſcepit r̄c. Nā atiq ad hōſpi talitatē grām erāt. p̄ni: vt pa tent de Abraā & Loth Gen. xviii. 2. xix. v. **E**ſi. r̄c. cō ū. tobie ſēoril: cui fili⁹ erat val de ſillſ corpe & mēte & etiā no mīe: vt dictū. s. ca. i. **E**x tribu. de q̄ etiā erat raguel. y. **E**x capti. q; iudei capti ui erāt p̄ diuerſas ciuitates di ſpersi. **C**etera patet vſq; ibi: 3. **E**t misit. ad āplexādū & osculādū tobia ex amore: & la chrymādū ex pietate: eo q̄ erat de eius cognatione. **A** **Q**uia bōl. q. d. degene rares niſi bon⁹ eſſes et bñdi ciōe dign⁹. b. **E**t an. v. p̄. nō d: b. q̄ āplexate v̄l oscula te fuerit ip̄z: q; n̄ ſic decet mu lieres facere ſicut viros. **C** **P**oſtq; āt. b. p̄n deſcri bit vrorl petitio: & ptz l̄ra vſ q̄z ibi: d. **H**ic ego. ſic enī erat edoc⁹ ab āgelo: l̄z n̄ ſit. ſcriptū: vt an cibū & potū ſieret matrimōiū: vt ſic meli⁹ et sancti⁹ h̄ereſ. e. **E**t cuz nuta. i. h̄elitaret de r̄nſione danda: q; graue erat ei dene gare eo q̄ eēt fili⁹ opti viri: ve

De abraā. Siē in baptismo abrenūciā diabolo et dībus opib⁹ et in p̄rez et in filiū et in sp̄missiōnē nos credere cōfitemur: et symbolū n̄re fidei q̄sl chartā accipimus. **Ca. VIII**

Dicitus vō cena. Beda. Introduc⁹ tobias ad cubiculū ptulit et. De accepturus eccliam de ḡtib⁹ in despōsatiōis initio iubet eā abrenūciare diabolo et oibus p̄pis eius: et cōsideri fidē sc̄tē trinitatē in remissione p̄tōn q̄d ē intima p̄scis viscera viuis cremare carbonibus.

Raphael. Beda. Quia post ab renūciatiōni diaboli post p̄fessionem vere fidei seq̄t p̄tōn remissio: p̄ aquā baptismi expulso diabolo/diabolū lūgauit: q̄ a fidelū lesiōe cessando cōpescuit: q̄s et si aliqui tēptare ad p̄ba/tonē p̄mittit/ supare tamē phibetur. **d Religauit.** Desertū et egyptus co:da ifideliū significat q̄ a deo deser ta: q̄ ei⁹ habitatōe idigna: et iuxta in terpationem egypti pfidie sue tenebris obscurata. Verito at et q̄ a deo deserit a demonio replet, āgelus vō demonē q̄ tobiā occidere volebat in deserto ligauit: q̄ cohibitū a fidelibus qui sūt mēbra xp̄i diabolū in infidelib⁹ bus tm̄ dñari p̄mittit: in qb⁹ tū tenet et ligatū: q̄ nec ip̄os tm̄ ledere p̄mis-

Ni.dely. **tū** q̄tū

* dictū ē: et etiā p̄cedē xp̄p̄ casus p̄cedēt. a **D**icit ei āgelus. ip̄m assurando de p̄cessione. b **Q**uā huic timēti deū debet cōiūx fi tua. ex ordinatiōe diuia. c **P**ro p̄terea ali⁹ nō potuit. Nā ordina tio dei nō p̄t frustrari. d **T**ūc dicit raguel. **H**ic p̄nr describit filie p̄cessio. et p̄mo ponit p̄cessiois rō/cuz dicis: e **M**ō dubito. i. firmis cre do. f **D**eus p̄ces r̄c. admise rit. i. exaudierit: nā p̄ces sp̄ exaudiuntur q̄n sūt pie p̄seuerāter et p̄ ser: et si militer si fiat. p̄ alio: si nō fit ipedime tū in eo: sic aut̄ erat in p̄posito: nam orō raguelis erat pia: et p̄senerās p̄ filia sua q̄ sc̄tā erat et deuota. g **E**t credo q̄m īdeo fecit vos venire. qui disponit oia suauit: **G**ap. viii. a. h **E**t et ista cōiūgeret cognatiōi sue. **M**ū. xxvi. vbi p̄cipit q̄ si lie salphaad nō possent p̄here matrimoniū: nisi cuz viris sue cognatiōis: et q̄ succedebat in hereditate patris: et sic sūt de ista sara q̄ sūt heres raguelis: vt. s. dictū est ca. vi. q̄ nullam alia habebat plē. et subdiē p̄cessio p̄ titiois/cū d̄r: **E**t nūc nō dubiuiz gerere r̄c. **S**equit: i **E**t appre hendēs. **H**ic p̄nr describit p̄cellio, nis ratificatio. et primo p̄ matrimonii d̄cū/cū d̄r: **E**t apprendēs dextera filie sue. de p̄sensu ei⁹. k **D**e xtere tobie tradidit. sūt p̄sentiēt in ea tāq̄ in vrorē: q̄ mutuus p̄sensus in matrimonio req̄rit. **L**etera pa tēt. **S**c̄do ponit ratificatio p̄ scriptū/ cū d̄r: l **E**t accepta charta fece rūt r̄c. **H**ic erat modus antiquus q̄ in vna pte charte scribebat dos: et in alia pte donū xp̄p̄ nuptias: et inē du as scripturas siebāt signa: p̄ q̄ me diū sc̄debat illa charta: et daba vna pars viro: et altera mulieri. m **E**t post hec epulati sunt bñi. r̄c. In principio comestiois et in fine: sic face re solēt p̄sonē deuote. n **E**t p̄cepit ei vt p̄pararet altez cubi. s. a suo et a cubiculo septē viroz q̄ mortui fuerāt: post q̄z mortē sara iacebat in cubicu

cubiculo parentū: in altero tm̄ lecto. o **E**t lachrymata ē. **L** ex pietate et timore: ne sicut ceteris p̄tingeret tobie. p **F**or ti aio esto. **S**fidēs de dñ. q **D**ns celi det tibi gaudi/um. De viro isto. r **P**ro tedium q̄d p̄pella es. **Ca.**

Dicitus vero. Descripto matrimonij d̄ctū: h̄ p̄nr de scribit accessus ad p̄iugē: vbi q̄ttuo: ponunt p̄ ordinē. Primū est demōis expulsiō/cū d̄r: t **P**rotulit de cassi. suo. i. pera ad modū retis facta q̄ pastores et au cupes solēt vti. et d̄r a casse. i. rete. vñ arte Poeta: Decidit in casses p̄da petita meos. v **P**artē iccor. s. vō vi. ca. dicit āgel: **L**ordis ei⁹ p̄ticulā si sup carbones ponas r̄c. ex q̄ videt q̄ tobias posuit sup carbones ptem cordis et p̄tē iccoris: et vna p̄pus exp̄mebat videlicet. vi. ca. Altera vō h̄ exp̄mit: incēsio em̄ illa figuratiua fu it orōnis: vt dictū c. s. vi. ca. cū orōne vō tobie cōcurrat orō sare: et sic p̄ duas p̄ticulas figurabāt. r **T**ūc raphael āgel apphēdit demo nū. ne tobie posset iferre nocumen tū. y **E**t religauit illud in de seruo supioris egypti. vbi nō est habitatio hoīm. p̄ q̄d p̄t̄ p̄ demōes deuicti aliqui p̄ sc̄tōs āgelos arcen̄t ab impugnatiōe hoīm. et subdit orō cōiugū q̄ fuit dicte expulsiōis meritoria/cū d̄r: z **S**ara exurge/et dep̄cemur deū hodie et cras et sc̄dm cras. vt deuoti possim̄ deuiz exorare. a **Q**uia his trib̄ no cibis deo iūgimur. i. iūgi debe mus p̄ deuotionē et orōne ante p̄cedam ad actū cōiugale. b **T**ertia aut̄ transfacta nocte in nō erimus p̄iugio. ip̄m p̄summādo. c **F**iliū q̄ppe sanctoz sum. i. colentū vez deū. d **E**t nō pos sumus. i. debemus. e **I**ta con iūgi sīc gētes. idolatre. f **O**ra bat abo siml̄ vt sanitas dare eis. p̄ totalē expulsiōnē demonis. g **D**ixitq̄ tobias. orādo deu te. h **D**ñe deus patrū n̄fōz. q̄ verus es deus et nō dū gentiliū. i **B**nidicāt te celi et terra. et p̄b intelligunt creature medie. k **E**t oēs creature q̄ in eis sunt. tā intellectuales cuiūmodi sunt angeli et homies q̄bus p̄prie cōpetit deū laudare q̄ intellectu carētes: q̄ dicunt bñdicere deū eo q̄ itellectualib⁹ crea turis sunt materia laudādi deum. l **T**ū fecisti adaz de r̄c. **G**en. i.

Aboraliter. s **D**icitus vero r̄c. **S**equit: r **T**ūc raphael an gelus apphēdit demoniū et re liga. eū in deserto supio. egyp. Per desertū q̄ est loc⁹ infructuosus: significant hoīes in bonis opib⁹ ste riles. Egyptus aut̄ tenebra interp̄ta: iūgi p̄ desertū egypti significant hoīes steriles in bonis et obtenebra ti in peccatis: in q̄bus manet diabolu lus religatus sūt: q̄ nō p̄t eis noce re q̄tū vellet et posset: si dimitteret p̄prie p̄tāt: sed solū q̄tū p̄mittit manus dei. t **T**ūc hortatus ē to bias r̄c. Per hoc significatur q̄ la ceros curatus debet eccliam suā tā sp̄sā ad diuinū cultū inducere: et ip̄a. i. pp̄ls suus debet ei assentire vt sic in hoc p̄firmens p̄plus et sacerdos. p̄m vō sensū l̄ralē docent p̄pia ni qualiter debeant cōiugio suo vti. **R** *

Doraliter

Dicitus tobias: dñe de⁹ patz n̄fōz! bñdicāt te celi et tra: mareq̄ et fōtes et flumia: et oēs creature tuę q̄ in eis sunt. **T**ū fecisti adam de limo terre: l a **V**el mystice ad l̄faz.

Glo. ordi.

Et ille dicitur. a Et sa. est. **A**thus pullorum sonus est predicatorum; qui post tenebras errorum die lucis annunciant futurum: erat in genitibus quod vobis timentem an dominus vere viciisset antequam hostem: et iuste nos ei obiret atque abscondere satim estimaret sed postmodum agnitus veritatis luce. quia aurora pente: et crebrescente canticu pullo. i. voce predicatorum veraciter xpm hoste supato ratissum esse scientie ecclie cognouerit. b **B**ridicimur te do de' is. Be. letat raguel dum ta tobie et coniunctione filie sue: et bni dicens deum occidit duas vaccas et quartuor arietes. Parat epulas oib. amicis et vicinis suis. Letat populus gentium de fide xpi et deuotio sue gentilium fidei domini proficiens: ut etiam de ipsi doctores fierent quod postmodum martyres existerent: hi vacce sunt quae iugis euangelij portauerunt et quod portarent predicatorum genuerunt. Brietas sunt tam duces et pres populi unde:

D. 23. a Afferte domino sibi articulo. Sunt crassissima gra

Ibi. 62. b. supne dilectorum referti. vni: Sic adi

pe et pin. re. c **D**uas qz. Be.

• Apls gentium eos quod ad fidem venerantur stirpe sua tales esse docuit: quae per excellitia virtutis tetaret inuidum hostem et tenuatos non vinceret: sed victores et martyres faceret. Eos quod occidi fecit quod carne sua per christum crucifixum docuit cum virtutis et cupientibus: horum occisione epulas paravit: quae via passus et corona scutorum inter leticias tribuit quod epulas ex eis quod res recipiunt excepit accepit.

d **Q**uartuor ari. quod sancti doctores et martyres. illi. liberos euangelium fide et opere considerauit prudenter: iustitia: fortitudo temperantia munificia: et quartuor gentibus mundis instruunt ecclesiam dei. e **O**ccidi se. quod alii sponte mortificat corpora sua ut sint hostia viua: alii iter manu fidelium subiecti martyria: per arma iusticie a dextris et a sinistris. i. prospero et in adversis hostem vincentes antiquum.

f **E**t adiura. Bed. Adiuramus xpm ut maneat nobiscum donec perficitur quietus per suauitatem gratiam consenserit quod regescamur ei a peccatis corpore: et a prauis cogitationibus in mente. **L**a. IX

Aunc vo. tc. g **L**u obse. te. illi. Alioquin de creditibus pulchritudinibus tibi quod predicabat: committas officium ad colligendas gentes quod nondum fidei mysterium suscepimus: sed tamen famam audierunt et talerum sibi quod fama didicerunt per fidem obediens reddat. Nouo quotidie populus in ecclesia colligit: potius tamen spaliter intelligi.

Ni. Dely. **S**icut qui fratrem

v. a **D**edistiqz ei adiutorium euam. ad plures precatorem: ad quam requiri vis activa in masculo: et passiva in femina. Cetera patet. b **E**t factum est circa pul. tc. Nec est ps secunda in quod ponitur tumuli preparatio ad ponendum tobiam secreta: sed et sicut aliis contigerit. et prout libra usq ibi: c **A**til. mi. vna ex an. su. ad sciendam statu filie sue et tobie.

d **R**eppicit eos sal. tc. per signa vice manifesta. e **S**ecundum parti-

et dor. post

Tobie La. IX

dedistiqz ei adiutorium euam. Et nunc domine tu sis quod non luxurie causa accipio sororem meam coniuge: sed sola posteritas dilectione in quod bfidicat nomine tuum in secula seculorum. Dixit itaque sara: Misere re nobis domine miserere nobis: ut cum sene sciamus ambo pariter sanari. Et factum est b

a **P**redicorum.

circum pulchrum catum accersiri iussit raguel filios suos et abiit cum eo pariter: ut conferret sepulchrum. Dicebat ei: Ne forte simus inuenient ei quod et ceteri latius septem viris: quod sunt ingressi ad eam. Cuius parasent fossam reuersus raguel ad uxorem suam dixit ei: Misere vna ex acilius tuis: et videat si mortuus est: ut sepeliatur eum a fratre ille lucescat dies. At illa miserit vna ex acilius suis. Quae ingressa cubiculum: repigit eos saluos et columnas: secundum pariter dor et metates. Et reuersa nunciauit bonum nuncium. Et bfidixerunt deum: raguel videlicet et Anna uxoris eius et dixerunt: Bfidicimur te domine de' israel: quod non potest nobis queadmodum bdu putabam. Recisti ei nobiscum misericordiam tuam et exclusisti a nobis inimicos: quod sequente nos. Misericordia tua est aut duo et b' vnicl. Fac eos domine plenam bfidicere: et sacrificium tibi laudis tue et sue sanitatis offerre: ut cognoscatur universitas generalis in terra. o

Statimquecepit suis suis raguel ut repleret fratre fossaz quam fecerat: priusque elucesceret. Uxor autem sue dixit ut inserueret prius: et non pararet oia quod in cibos erat iter ageretur necessaria. Unde asque pigues vaccas et quartuor arietes et occidi fecit: et parare epulas oib' vici nisi suis: cunctisque amicis. Et adiurauit quod raguel tobiam: ut duas hec domandas et moraret apud se. Beatus autem quod possit a **V**nus cache dimidium bonorum meorum donec paupib' debat raguel: dimidium item dedit tobiam: et fecit haec scripturam: ut psalmus dimidia quod superat post obitum eorum tobiam domino deueniret. **C**a. IX

A fideles quod merae Christi sunt. **A**unc vocauit tobias ager a prius. b **T**antum suu ad se: quae quidem hodie ex istimabant: dixitque ei: **A**caria frater: peto ut auscultes verba mea. Si mea sunt non digna mercede tibi redi. b **T**u sunt non digna patrum. hu. tc. ipsu tradidit tibi seruum: non ero dignus peruidetique tue. **A**ni obsecro te ut assu mas tibi aialia siue seruitia: et vadadas et ad gabellum in rages ciuitate mediorum: reddasque ei chirographum suum et recipias ab eo pecunias: et troges eum venire

Nico. de lyra

dormi post labore orationis.

f **E**t bni. b **P**ar describit raguel et ane grazacio cum deo: s **B**indi cim te de' is. Iz ei km vitate de' et om: erat tamen de' israel spaliter et legem ab eo recepta: et spale cultum.

b **Quia** non co. no. que puerum timebam. i **E**t exclam. tc. i virgine filie nra. k **M**isericordia es tc. erat ei eis sara unica: et sibi tobias unicus pariter suis: ut prout ex predictis.

l **F**ac eos domine plebe. bni. te. p aymetum vestrum et grecum. m **E**t sacrificalau. tue. **A**lia vero sacrificia non poterat extra hieros offerre. n **E**t cog. vni. g. iter quod erat filius israel causus ver. cetera patet. p **U**xori autem sue hec est quarta psalmus huius capitulo. in quod nuptiarum celebratio cum deo. **E**xori autem sue tc. per familiam suam ipsa tamen disponete: et prout libra usque ibi: q **E**t adiutoria. tc. i. ad iurandum induxit. r **E**t du. heb. tc. ut sic est aspectus filie et viri sui gauderet et de regime suo eos doceret: Cetera patent.

* t **E**t factum est circa tc. p b desiderio gnatus quod bonum placet quod raguel desiderio: debet esse sollicitus inquirere diligenter circa sacerdotes et eorum parochias quod se habeant: et si inuenient scadentia remedium adhibere: si autem statim salutifer in domino cōgaudere. **L**a. IX

Aunc vo. to. Postquam de scriptum est illud: quod actu est circa tobiam in termino vie diuinitatis. hic puer describit quod actu est per eo in termino vie angelice: nam ultra processit ad recuperandum debitum a gabellio: et dividit tres partes: quod primo circa bni ponit bni illis tobie depositione. secundo angelii comedescensione ibi: Tercio fratrum congratulatione ibi: Cuius ingressus est. Circa primi deo: s **L**uc vo. to. an. ad se. ut iret ad recuperandum debitum. t **S**ime ipse transi. ser. tc. habilitate loque et gratias ut impetraret ab eo nouum beneficium. v **L**u obse. te tc. siue ser. i. seruos ad eundum tecum aptos.

x **E**t ya. ad ga. tc. bni videt sed dicere. s. dict. li. ca. vbi deo quod sara filia raguel in rages ciuitate mediorum audiuit in properitu ab una ex ancillis prisone: et sic videt quod raguel et gabellus manerent in eadem ciuitate: propter quod non oportebat angelum assumere suos et aialia iuret ad gabellum quod ad multum distante locum. Ad quod potius dici quod due erant ciuitates distantes in regno mediorum eodem nomine nomine: sicut in regno fracie sunt plures ville distantes quod in eodem nomine nomine: et in una mactabat ratione.

o **g**uel et in **A**moralem. s **L**uc vo. to. tc. p b **Q**angelus ad preciosas deuotas tobie iuret ad repetendam debitum gabelli: quod erat sibi a pte impositum: nec tamen bonum modo facere posset: significans quod sacerdos curat habens omnem ecclesie ipsitum sibi quod est graue satim rogare debet homines fratres et bonos: quod angelus significat: ut iuret eum in onere sibi ipso inducendo populum suum ad solutionem decem talentorum: quod significat ipselet decem maderatorum: et ut viciat deuote ad nuptiale suum quod in ecclesia celebratur.

G *Xp̄l et ecclie in q̄bus facit xp̄s de aq̄ vinū nouū. i. in lege ostendit sp̄nalem intellectum.*
*ad nuptias meas. Scis enī ip̄e qm̄ nūlerat p̄f me⁹ a dies: et si tardauero vna die pl⁹ p̄tristat aia ei⁹. Et b certe vides quō adiurauit me raguel cui⁹ adiura. T p̄ q̄dratu aic v̄l q̄tuor stutū stabilitate. T p̄dicatores de gē mētū lgnere nō possū. Lūc raphael assumēs qttū d tib⁹ q̄s alij colligunt. Eo q̄b⁹ p̄dicauit. vñ apls: seruū oīm me feci. a T q̄ frātē lñfirmat̄ onera charitate subdit̄ portat. tales adiunāte raphael p̄ducit gabelū ad nuptias tobie: cū ad vnitatē ecclie nouos ip̄los xp̄o op̄tulāte p̄dicatores adducunt. or ex fuis raguel⁹ et dūos camelos: i rages ciuitatē medoꝝ prexit: et inueniēs gabelū dedit ei chirogra a T fidei obedientiā. b T xp̄o phū suū: et r̄cepit oēz p̄cuniā. Indicauitq̄ ei d̄ tōbia filio tobie oia q̄ gesta sūt: fecitq̄ eū secū veire a T xp̄i ecclie. ad nuptias. Cūq̄ igrēssus eēt domū raguel: iuēit g a T xp̄m cū ecclia p̄iuātē. b T vñ: Osculef me osculo oris sui. c Occurrūt fideles de gētibus xp̄o: occurrit xp̄s eis sine quo n̄ tōbiā discubētē: et exiliēs osculat̄ sūt sēnuicē. Et b hil possimus agere. a T p̄ gaudio. flēuit gabel⁹: bñdixitq̄ deū et dixit: bñdicat te dñs de⁹ isrl̄t: q̄r̄ fili⁹ es optimi viri et iusti: et timēt̄ deū: et elemosynas faciēt̄. Et dicat bñdictio sup vrorez q tuā: et sup parētes vros: et videat̄ filios vros: et fili⁹ os filior⁹ vros vsc⁹ in ftiā et qrtā generationē: et sit v a T carnale: vel opus: vel imitatores. sēmē vrm̄ bñdictū a deo isrl̄: q̄ regnat i sclā scloꝝ. Cūq̄ oēs dixissent amē: accesserūt ad p̄iuū. S̄z et cū timore dñi nuptiaz p̄iuū exercebat. **T** a. X a T in ecclia de gētib⁹. - b T xp̄s.*

A Um vō mōras faceret tōbias cā nu a T q̄ de tudeis sigillati credūt dolēt q̄ xp̄s tardat redire ad reliqas isrl̄. ptiaꝝ: sdlicit⁹ erat p̄f ei⁹ tōbias dices: b Putas q̄re moraſ fili⁹ me⁹ aut q̄re detēt̄ ē ibi. Pou das ne gabel⁹ mortu⁹ ē et nemo reddit illi pecuniā. Cepit āt p̄tristari numis ip̄e et āna vror eius cū eo: et ceperit ābo sil̄ flere: eo q̄ die statuto munie reuteſ ret filius eoꝝ ad eos. Flebat igit̄ mater eius irre mediabilibus lachrymis: atq̄ dicebat: Heu me fi li mi: vt qđ te misim⁹ p̄egrinari: lu s a T solatiū vite nře: spez posteritar nře. mē ocloꝝ nřoꝝ: bāculū senectut̄ h nře: solatiū vite nře: spez posteri k tati nře: Dia sil̄ in te vno hñtes: i te n̄ debuum⁹ dimittere ire a nob. a T bñt̄ tōbias cecitate sua designat iſide les fide fideles.

C ū dicebat tōbias: lace et noli n̄ turbari: san⁹ ē fili⁹ nr̄: sat̄ fidel⁹ est o vir ille cū q̄ misim⁹ eū. Illa āt nul lo mō p̄solari potat: s̄ q̄tide exiliēs circūspiciebat et circūbat vi as oēs p̄ q̄s spes remeādi videbat vt p̄cul videret eū (si fieri posset) b vñlētē. At vō raguel dicebat ad p̄ genez suū: Mane h: et ego mittā nunciū salut̄ de te ad tōbiā p̄rez tuū. Cui tōbias ait: Ego noui q̄r̄ p̄f me⁹ et mī mea mō dies cōputat̄ et cruciat̄ spūs eoꝝ in ip̄is. Cūq̄ r

guel: et in alia gabel⁹. **T** Nel alit̄ p̄t dcl̄ q̄ p̄ nomē clūt̄ rages nō solū itelligif ip̄a ciuitas: s̄ etia totū territoriū illi subiacēs ciuitati: qđ ē aliquā sat̄ magnū: sic p̄t̄ d̄ territo rō Januensi: et in ciuitate manebat raguel: in loco vō territorū sat̄ distatē gabel⁹. et ibidē rō petitiois: a T Scis em̄ ip̄e r̄c. in q̄bus pfici p̄t̄ iter n̄m. b T At si tardauero r̄c. timēs de more mea v̄l̄ lñfirmat̄. et iudicat̄ alia rō sūpta ex p̄t̄ raguel⁹: c T Et certe vides r̄c. et p̄t̄ lñrad. Lūc raphael. Dic p̄nr̄ describit̄ angeli p̄descensio: cū d̄: Lūc raphael assu. r̄c. vt iret honesti⁹ i specie hois ap̄parēs. e T Et duos ca. vñū p̄ se: aliū p̄ gabelo secū adducedē. Cetera patēt. f T Lūq̄ igrēssus. Dic p̄nr̄ describit̄ frātē congratulatio: cū d̄: Lūq̄ igrēssus eēt domū raguel. s. gabel⁹ veniēs cū āgelo. g T Inuenit to. dis. in cō uiuio nuptiaz suaz. h T Et exiliēs. i. tōbias. i T Oscu lati sūt sein. in signū amicicie. k T Et fleuit ga. Ex pietate. l T Bñdixitq̄ deū. de bonis collat̄ tōbie. m T Et dixit: bñ. te de⁹. i. m̄ltiplicet te in bonis sp̄nali⁹ et tp̄ali⁹. n T Quia fili⁹ es op̄. Dñ tu ad seip̄m. o T At iusti. erga p̄mū. p T Et time. deū. ei⁹ offensam cauendo. q T Et elemosynas fa. miseriā paupeꝝ releuādo. r T Et dicat bñ. sup yx. su. pp̄f secūditatē ei⁹ in ple et moy honestatē. s T Et sup pa. vros. pp̄f bonitatē v̄faz: d̄ em̄ cōf̄ de bonis filiis et filiabus: bñdicat p̄f q̄ genuit et mater q̄ portauit. t T Et videat̄ r̄c. desiderat̄ em̄ parētes videre m̄ltiplicatiōne sui semis in lōginquā. v T Et sit semē r̄c. iōm multiplicādo in sp̄nali⁹ bonis et tp̄ali⁹. x T Lūq̄ oēs dixiſ. amē. optādo hūr̄ orōnis ip̄letionē. y T Acceserūt ac̄ cō. t̄s. 7. b. **T** Um vero mo. fa. to. Descripto supius itiner̄ to bie p̄gressu: h p̄nr̄ agit de ip̄ius regressu. cui⁹ p̄mo describit̄ ordiatio. scđo ordiati. p̄secutio. xi. ca. tertio diuini secreti revelatio. xii. ca. Prima in duas: q̄ p̄mo ponit regressus tōbie motiva rō. scđo eiusdē debita dispositio: ibi: Lūq̄ vñbis. Motiva rō regressus tōbie iunioris erat tristitia parētū de mora eius q̄ p̄mo declarat̄. Scđo allegat̄ ibi: At vō raguel. Circa primū p̄mo ponit q̄rulatio p̄fis: cū d̄: Lū vō moras faceret. ibi. s. in domo raguelis p̄ nuptiis. b T Sollicit⁹ erat p̄f ei⁹. more cāz ignorās. c T Putas quare mo. fili⁹ me⁹. hoī em̄ sollicito et ignorāt̄ cāz rei de q̄ sollicitat̄ occurrit multe cogitationes de varijs causis possiblibus: q̄ tñ vt in plurib⁹ nō sunt vere. d T Aut q̄re detenitus ē ibi. timebat ne forte aliqd mali fecisset vñ detenus suis: vel lñfirmat̄ icurisset: vel qđ gabel⁹ mortu⁹ fuisset: et sic esset negociū ip̄editū. e T Ceperunt ābo sil̄ fle. eo q̄ die sta. r̄c. Cōputauerūt em̄ dietas itiner̄ cūdō et redeūdo et sic dixerat tali die poterit̄ huic reuerti/ qđ tñ nō fuit factum pp̄f celebrationez nuptiaz. f T Flebat igit̄ m̄f ei⁹. Dic p̄nr̄ describit̄ in sp̄ali lamicatio matris. Et p̄t̄ lñra vsc⁹ ibi: g T Numē oculor⁹ no. q̄ p̄f lñā erat cec⁹: et m̄f ex fletu et se necitate disponebat ad cecitate. h T Baculū seni. no. nā sic infirm⁹ baculo sustēt̄: sic parētes in senectute debēt a sil̄us sustēt̄. i T Solatiū vite no. mlt̄ em̄ p̄solant̄ parētes ex p̄ntia bonor⁹ filioꝝ. k T Sp̄e poste. no. erat em̄ senes et tōbias erat eis vnic⁹: vt. s. dictū ē. et iō nullā p̄spitare spez habebat nisi p̄pm̄. iō cōcludit. l T Dia sil̄ in te vno hñtes. i. cū oia illa nō habeam⁹ nisl̄ p̄ tuā p̄sonā. m T Le nō debuum⁹ di. a no. q̄r̄ mai⁹ bonū nō ē exponēdū p̄culo p̄ recupatiōe minoris boni: cuiusmōl̄ erat debitum gabelli. n T Qui dicebat to. ip̄az p̄solado: in q̄ appareret ei⁹ magna p̄fectio q̄ posuit in afflictio p̄ filioꝝ: p̄ cecitate: p̄ senectute: et etiā paupertate: nibilominue tñ p̄solabat eā. o T Satis si delis ē vir ille. Hoc em̄ firmū tenebat pp̄f vñba q̄ ab āge lo in specie viri apparet audierat. Cetera patēt. p T At ve ro raguel r̄c. Dic p̄nr̄ ponit dicte rōnis allegatio: et B pp̄f verba raguelis p̄pm̄ ap̄lius detinere volētis. Et p̄t̄ lñra vsc⁹ ibi: q T Ego noui q̄r̄ p̄ter me⁹ r̄c. Hoc em̄ sciebat p̄ te neritudinē affectus parentū ad seip̄m: quā experientia m̄ltipli ci certitudinaliter cognouerat. r T Lūq̄ verbis multis r̄c. Dic p̄nr̄ describit̄ recessus debita dispositio: p̄ hoc q̄ raguel tradidit tōbie filiā suam secum ducendam; et partem bo noꝝ suorum p̄tunc tōbie contingentē. Et patet lñra vsc⁹ ibi: **Moraliter.** a T Lū vero moras fa. to. r̄c. Per fletū parentū tōbie ex ei⁹ mora: significant̄ mystice suspiria scđoꝝ pat̄z de mora xp̄i vñturi in mūdū. n T Qui dicebat to. q̄ qđ significat̄ cōsolatio pp̄bz ei⁹ aduentū firmis p̄dicantiū. **Dōzaliter** R o * Et app̄hēde.

Glo.ordi.

G a Tradidit. Remittit in fine doctores ecclie ad eum cum ipsa ecclesia virtutum divitias plena ad fidem illustrandam: bonorum operum subiecta iudeorum gente ex quod dei filio suscipit carnem. **Cla. XI**

Q uinq[ue] reuerteret. **a** b Precedam. Be. Postquam illudicat est propter genitum procedit diuina gratia ad illuminandam cecitate iudeorum: ut in libris alstante suis cognoscatur eum versus hominum et versus deum: et sic tandem quasi viso angelico et filio suo quod diu non viderat multum gaudeat: tandem s. se ecclie congregatus gregate mysteriorum coione p[ro]muntur. **c** Blandimento. Be. Canis gaudebat duz tecta domorum diu iusta reuiserat: gaudent doctores cum effectu sui opis cum iudea a domino recolligendam intelligunt gaudent permissio vite eterne et cum electi eodem permisso corda exhibent rada predicunt: et statim aduenturam gloriam scilicet p[ro]p[ter] edunt. **d** Exurges ce. Audito a doctoribus abo salutis: exurgit populus iudeorum per fidem sue cecitate longa et amore currit ad dominum: sed offendit gressus per opem donec renatur et instruatur in Christo fidei et operationis lumine peripliat. **e** Tunc su. Be. Dominus credens apte revelat quia sit anti hostem malicia: quod ipsum in passione deuorare gestivit: sed per occisionem mebra sua. i.eos quod an tenebat amissit. **f** Albugo ex o. Be. Abbet adhuc populus iudeorum velamen aff facie cordis ut non intelligat gratiam Christi. **g** albuginem: quod candidus et iustus sibi videtur quasi membrum ouitur: quod cecitate sustinet metus sub spectaculo Christi adhuc nascituri iudeos liberatur: et per illum magnam datur. **h** autem velame ablatum fuerit agnosceret: quod Christus iam venit et mundus sanguine redemit. **i** sed quod visu recepto glificabatur deus tobias cum uxore sua. **Albugo** **t.** albugo designat stulticiam populi sibi placenter habet: celum dei: sed non sum sciens de quo dicitur: **Quia iusticias voletes perficiere iusticie dei non sunt subiecti.** **P**upilla eius nigra videtur: alba tenebrosa est: et quasi sibi sapientes videns et dicitur: **M**uquid et **N**os su-

R. 10. a.

ato p[ro]stola
retur

a In p[ro]p[ter] i puel. i. i suis et ancillis: quod sic in scriptura sacra frequentem no[n]ant. **b** Dimisit eum a se. ut recederet libere. dicens: **c** Angelus domini sancta. **t** q[ui] dirigit viam et actum iustorum. **d** Et app. **v**a. si. su. ut uba quod recedens ab eis audiret: corde ipso artim impossia remaneret. **e** Abonentes etiam ho. so. non vir et uxori sunt quasi una persona: et iste sic vir tenet honorare parentes prios ita et ei uxoris. **f** Diligere ma. tanquam unam personam secundum. **g** Regere fa. nam in domo aliquod sicut agendum que magis decet fieri per mulieres quam per viros: et etiam quod viri circa exteriorum occupatio[n]es sunt magis intenti: ut circa mercatioides: agricultura et h[ab]emant. **h** Et seip. ir. exhibet castitatem

Tobie Ca. XI

vbis multo rogaret raguel tobiam: et ille a eum nulla ratione vellet audire: tradidit ei saras et dimidiata p[ro]te ois subiecta sue in p[ro]p[ter] a[re] et p[ro]p[ter] puellam in pecudib[us] in camelum et in vacca et pecunia multa: et saluum atque gaudentem dimisit eum a se dicens: **A**ngelus enim domini sancta haec sit in itinere vero: p[ro]ducatur vos icones: et iuueniatis oia recte circa paretes vestros: et videat oculi mei filios vestros plus quam moriar. **E**t apph[ae]detes paretes sicut liua sua: osculati sunt eam: et dimiserunt ire monetes eam honorare sacerdos: diligere et regere maritum: regere familiam: gubernare dominum: et seipsum irreprehensibile exhibere. **b**

Q uinq[ue] reuerteret. **Cla. XI** i p[ro]p[ter] uenerunt ad charram quem est in medio itinere non in iuuenie vni[versitate] decio die. **D**ixitque angelus: **T**obia frater: scis quemadmodum reliquisti p[ro]p[ter] premiu[m]: **S**i placet itaque tibi procedamus: et leto gradu sequitur iter nostrum familie sicut cum coniuge tua et cum aialib[us]. **C**uique habet placuisse ut iret: dixit raphael ad tobiam: **L**olle tecum ex felle pisces: erit enim necessariu[m]. **L**ulit itaque tobias ex felle illo et abiit. **A**nna autem sedebat secunda via quia die in supcilio mortis: vnde respicere posset de loquacitate. **E**t dum ex eodem loco spectaret aduentum eius: vidit a loge: et illico coguit vellet filium suum: curreretque nunciauit viro suo dicens: **E**cce ve[n]it filius tuus. **D**ixitque raphael ad tobiam: **A**t ubi introieris domum tuam: statim adora dominum deum tuum et gratias ages ei: accede ad proximum tuum et osculare eum. **S**tatiq[ue] lini super oculos eius ex felle isto pisces quod portas tecum. **S**ciat enim quod morari oculi eius: et videbit per te lumen celi. **a** Quod salutem donum precium ciuat et sic dominus corda illuvia. **D**octoris ecclie qui hereticos quasi lupos a summi pastoris oculi fugant. **t** in aspectu tuo gaudebit. **T**unc p[ro]cucurrit canis qui sibi fuerat in via: et quasi nunc ad a cauda finis corporis: p[er]fectione significat vel mercede que in fine tribuit. **c** ueniens blandimento suu[m] caude gaudebat. **d** Et exurgens cecum per eum: cepit offensum per quod assensu. **b** Te qui veritatis lumen cognovisti: currere: et data manu pueroru[m]: occurrit et obuiat filio suo. **E**t suscipiens osculatorem a quod sero. **b** Quod credunt in Christo. **e** Et sibi sustinuit oculos prius sui. **F**Et sustinuit quasi dimidiata fere horam: et cepit albugo et a quod spes significat: quod non dum vinit et iasatu[m] est sed sperat: si autem quod non videmus spem per partem expectam: tunc gelita quasi pabula sub nocte pauci et vini et ovi tres summas virtutes exprimit charitate s. fidem et spem. **g** ex oculis eius quasi membrana domini egredi. **s**

Nico.delyra

stitute p[ro]iugale: et per prudenter ratione etiam conuersationem.

x d **E**t apph[ae]det. huius l[itter]e sensus Moraliter tralis est simplis moralis. **Cla. XI**

Q uinq[ue] reuerteret. Descripta dispostio ad regressum. **b** p[ro]p[ter] Diuissimo

mo quod ad duos procedet. scilicet ad alios subsequentes ibi: **I**ngressa est etiam. **P**rima adhuc in tres: quod primo describit raphaelis et tobie regressio. scilicet post parem obuiatio ibi: **E**t exurgens tertio b[ea]tifici collatio ibi: **T**unc sumus. **A**rcia p[ro]m[ptu]r sciendu[m] quod oes dominio raguel: sed non oes venient sicut ad tobiam seniorum: nam raphael et tobias in via dimiserunt alios: ut citius veniret ad tobiam seniorum ex rationabilis causa: ut videb[us] itaz exponendo: quod sit in pluribus planat aliq[ue] tunc exponet breviter discurrendo.

k Undecimo die. **b** non potest intelligi a principio itineris: nam tobias fuit perduas hebdomadas in domo raguel: ut dictum est. s. viii. ca. pp[ro]p[ter] quod intelligit a recessu de domo raguel. **l** **C**his quemadmodum re. **t** s. pauperem et ceterum et ignominiosum: non decet quod in talis statu ab uxore tua et familia domo dimicet et honorabili venientibus sic inueniat.

m **S**i plausita. t. p[ro]p[ter] s. ad amorem istos defectus: ex hoc prout per bonum est honestatem sui status et generis conservare. alius angelus non docuisset. **N**eta patet usque ibi: **n** **A**t ubi introit. **t** ex hoc loco habet excepitque hoies negotiacionibus seu p[ro]p[ter] p[ro]p[ter] reuertentes p[ro]p[ter] debet gratas agere et diuina protectione quod se ponat ad narrandum rumores et trufas. **o** **H**ox ape. oculari. **p**. l. cito. s. post quod p[ro]p[ter] dimidiata horam: ut habet. i. p[ro]p[ter] **T**unc p[ro]curat. q[ui] gaudet et reuertebat ad locum ubi fuerat nutritus. **q** **E**t exurges. ce. **H**ic p[ro]p[ter] subdit parem obuiatio cu[m] dicitur: **r** **C**epit of. pe. cur. nam per gaudio festinabat occurtere filio suo. **s** **E**t damna. p[ro]p[ter] dirigenti gressu eius. **t** **T**unc agit. deum. gratias agendo et conservando filium in via. **v** **C**olescens. ad quod est domino statu et progressu eius et regressu: sic ei redentes negotiacione aut p[ro]p[ter] gratus referre: ut dictum est: sic amici suos suscipientes dominum p[ro]p[ter] deo gratias agentes et taliter interrogare. **r** **T**unc suitor. **t** **C**olebat. **H**ic p[ro]p[ter] describit b[ea]tifici collatio. s. tobie senioris illuviationis cu[m] dicitur: **y** **E**t ce. al. **t** s. quasi me. i. pellicula. **z** **H**uius egredit. ex quod p[ro]p[ter] ei cecitas non erat et Moraliter. **T**unc re. **t** **m** **S**i p[ro]p[ter] pla. **t** **C**olebat. **P**er hoc moraliter significat quod debilitas spiritus p[ro]p[ter] cuiuslibet ipsorum nondicitur. **t** **A**nna autem sedebat. **t** **P**er hoc mystice significat quod synagogas per legem p[ro]p[ter] inq[ue]rebat in scripturam aduentum Christi p[ro]p[ter] quod videtur impletum per apostolos qui sicut ruit in iudea et per eos gaudent nunciauit. **v** **T**unc suitor. **t** **P**er hoc significat charismat[er] iunctio quod in deo aliquod baptizatur a fidelis: et tunc exinde albugo et oculum metalib[us] baptizatur quod velame quod est super oculos iudeorum auferitur ab eo per illuviationem fidei Christiane. **v** et ab oculis Pauli exierunt albugines tanta squame et ad hanc illuminationem sequitur laus divina.

A nos sum⁹ ceci: In eis
vit⁹ nō ē, q̄ āt fragi-
litar⁹ & igrat⁹ psc⁹ di-
cūt: dñ⁹ de⁹ illumīa te
nebras meas: a dñ⁹ il-
luminantur. **A** In-
gressa est. **V**icē grē
spūal q̄ septiformis ē:
significat post septē di-
es illuminatiōis ingre-
dit vxor: qz postq̄ iu-
dea p̄ fidē illuminata su-
erit postq̄ grāz spūscī
acceptit īgrediet ad eā
eccliauit sit vñ ouile &
vn⁹ pasto: & sit dom⁹
xpi vnavno lapide an-
gulari firmata.

Ioh.10.c.
Sancta scripturaꝝ quā iudea gentibus cōmiserat.
pecunia quā recepat a gabelo. **E**t narravit parēti-
bus suis oia bñficia dei q̄ fecisset circa eū p̄ hoiez q̄
eli duxerat. **E**lenētqz achior & nabath p̄sobrini to-
bie: gaudētes ad tobiam: & gratulātes ei de oib⁹ bo-
nis q̄ circa illū ofiderat de⁹. **P**ost septē dies epūlā-
tes oēs cū gaudio magno gauisi sunt. **C**a. XII

Guitq̄ ei: quid possim⁹ dare viro isti scđo
q̄ vēit tecū: **R**ñdēs tobias dixit p̄i suo:
P̄i quā mercedē dabim⁹ ei: aut qđ di-
gnū posfit eē bñficijs ei⁹. **D**e durit & reduxit sanū: i
pecunia a gabelo ip̄e recepit: vxorez ip̄e me h̄re fe-
cit: & demoniū ip̄e ab ea copescuit: gaudiū parētib⁹
ei⁹ fecit: meipm a deuoratōe piscl eripuit: te qz vide
B re fecit lumē celi: & bonis oib⁹ p̄ euꝝ repleti sumus.
Quid illi ad hēc poterim⁹ dignū dare: **S**z peto te
p̄ mi: vt roges eū si forte dignabit̄ medietatē d̄ oib⁹
q̄ illata sūt sibi assumere. **E**t vocātes eū p̄ sc̄ &
fili⁹: tulerit eū i ptē & rogare ceperit vt dignaret̄ dimi-
nū p̄tē oim q̄ attulerat̄ acceptā h̄re. **L**ūc dixit eis
a quo oia. **T**in exēplū alijs. **L**audate, m-
occlite: **B**ñdicite dēū celi & cōrā oib⁹ viuētib⁹. **F**ite
a bñ agētibus. **T**in sinu paupis abscondita. **s**
mini ei: qz fecit yōbiscū miscdīaz suā. **E**tem̄ sācīm p-
regl abscondere bonū ē: opa āt dei reuelare & p̄fiteri
a vel honorificatū. **T**in sinu paupis abscondita. **s**
honorificū ē. **B**ona ē orō cū ieunio & elemosyna: **v**
a T in sinu paupis.

magl q̄ thesauros auri rēcodere: qm̄ elemosyna a
a T anime. **M**orte liberat: & ip̄a ē q̄ purgat p̄ctā & facit iuēire vi-
tā etnā. **Q**ui āt faciūt p̄ctīn & iniqtatē: hostes sunt
aię suę. **M**anifesto ḡ vob veritatē: & nō abscondā a
vob occltū fmone. **Q**n̄ orabas cū lachrymis & se-
peliebas mortuos: & derelinq̄bas prādiū tuū: & mor-
tuos abscondēbas p̄ dīe i domo tua: & nocte sepelie-
bas eos: ego obtūl̄ orōnē tuā dñ⁹. **E**t quia accē-
ptus eras deo: necesse fuit vt temptatio pbaret te. **a**
Caplm. XII **b** Et nūc misit me dñ⁹ vt curarē ter-
b. **E**t nūc r̄. **B**er. Reditur in celū an-

Nō erat ex corruptiōe oclōz: s̄ ex opimēto maclaz: nec ē
incōueniēs q̄ hec curatio fuerit ex vture sell: cū illa macula
fuerit res corpak: vt dictū ē. s. vi. ca. & sequit̄ grārūactio p̄-
mo cōit/cū d̄: **G**liscabat̄ dēū r̄. scđo spālit̄/cū s̄ d̄: **a**
Dicebat̄ tob. r̄. i. laudo toto corde. **b** **Q**ui
tu ca. me. sic filiū dilectū: Proū. iij. b. **Q**uē ei diliḡt dñs
corripit: & q̄li p̄ in filio cōplacet sibi. **c** **I**ngressa est. **b**
p̄nr describit̄ aduēt̄ se q̄ntiū. s. vxoris familie & aīaliū/cum
d̄: **d** **P**ost sep. di. ab īgressu tobie iunioris ad patrē
suū. & p̄t̄ l̄ra. **e** **V**enētqz r̄. vbi describit̄ p̄t̄ulatio
amicoz. **f** Cetera patēt̄ vñq̄ ibi: **f** **E**t p̄ sep. di. epu. nō in
comēsatiōib⁹ & ebrietatib⁹: s̄ in dei timore & gratiarūactio
ne de bonis exhibitis tobie. **g** **L**a. XII

Gunc vocauit. Postq̄ descp̄ta ē circa tobiam bo-
noꝝ collatio: **b** p̄nr describis secretoꝝ dei reuelatiō-
o: & p̄mo respectu p̄teritoꝝ. scđo respectu futuroꝝ: ca. xiiij.
Prīa ī duas: qz p̄i ponit̄ hui⁹ reuelatiōis occasio. scđo ip-
sa reuelatio/ibī: **G**unc dixit eis. **O**ccasio ḡo hui⁹ reuelatiōis
fuit retrubutio mercedis quā p̄ fili⁹ āgelo facē voluerit:
credētes ip̄m hoiez ec̄. **C**irca quāz retrubutio īmo ponit̄
p̄ris & fili⁹ adiunīc̄ colltaio/cū d̄: **G**unc voca. ad se to-
r̄. ad p̄ferēdū de mercede sui ducitoris. **b** **P**ater quā
met. r̄. q. d. nō h̄m alīqd sufficiēs ad retrubuendū sibi: &
ad h̄ alegat̄ octo bñficia p̄ ducitorē suum ei collata/ dicens:
i **A**ve duxit r̄. & p̄t̄ ex p̄dicq̄ l̄ra. scđo sb̄dit hui⁹ roga-
tio/cū d̄: **k** **S**z peto te p̄f r̄. medietas enī alia erat
eis p̄pictu & vestitu suo & familie necessaria. **l** **L**ūc dī-
xit. h̄n̄ describis reuelatio p̄t̄at̄ ignote. **C**irca quā āge-
lus p̄mittit quādā p̄sationē. scđo sb̄dit suā reuelationē/ibīz
Mafesto. **C**irca īmū d̄: **L**ūc dixit eis. s. āgel⁹. m. **o** c-
cult. qz trarerat̄ eū ad p̄t̄: vt dictū ē. n. **P**ñdicite de-
um̄ce. Iz em̄ sit de⁹ toti⁹ creature: d̄ tñ spālit̄ de⁹ celi. nā ibi
reluct̄ glā sua mō spāli. o **C**orā r̄. tāb̄ de bñficijs
ei⁹ āgi. p **E**teni sac̄m. i. secretū. q **R**egl. s. terrent.
r **A**bscondere bo. ē. nō em̄ possibñ regere regnū suū:
si reuelaret̄ cōit̄ secretū suū. s **O**pa āt r̄. qz cedit ad
honorē dei & bonū illoꝝ q̄ reuelat̄: vt ad landādū dēū alios
iūtēt̄: p̄p̄ q̄d vbi nō apparet̄ dei laudatio s̄ magl derisio: **D**
h̄ nō ē agēdū: sic in isidelib⁹ obſtiaſ. p̄p̄ q̄d dicit̄ salvator
Dat. vii. a. Molite sc̄m dare canib⁹: nec mar. r̄. **i** **H**o-
na ē orō r̄. nā p̄ seiuniū sanans pestes corporis. p̄ orōnē vō
pestes met̄. v **E** Et elemosyna r̄. nā ip̄a ē latissatoria
p̄ p̄ctis: vt dictū ē. s. & p̄ p̄ns ītroductiona ad regnū glie ce-
lest̄: thesauri vō nō valēt̄ nisi ad p̄uisienē vite p̄st̄: quam
etīa frēq̄ē abbreniāt̄: nā mlti īvulanḡ p̄ thesauri suis. ce-
tera patēt̄ ex dici. **r** **A**hāfesto ḡ. h̄ p̄nr āgel⁹ abscēdītā
apit̄ vītātē. & p̄mo q̄tū ad bñficia q̄ fecit tobie & sare. scđo
q̄tū ad ea q̄ gesit̄ in hūana effigie/ibī: **P**irit̄ eis. **C**irca ī
mū p̄mo recitat̄ tobie meritū/dicēs: **y** **Q**n̄ orabas r̄. **D**ivisio
Et p̄t̄ ex dici. s. i. r̄. v. ca. 3 **E**go obtū. r̄. nā āgeli sūt
administratori spūs in misteriū mīlli. p̄p̄ eos q̄ capiūt̄ here-
digat̄ salut̄: **H**eb. i. d. **S**ciēdū tñ q̄ āgeli nō offert̄ orōnes
inst̄. **C**orā dño ad alīqd sibi māifestādū: nā oia sūt nuda et
apta ocul̄ ei⁹ etiā āt̄q̄ fiāt̄: s̄ ad p̄sulēdū sup̄ h̄ diuinā p̄siliū
q̄d. p̄p̄ h̄ sit agēdū circa iustos. vñ & p̄p̄ hoc sūt̄ missus a
deo ad illuminādū tobiam: vt postea sb̄dit: **a** **N**ecessit̄ fu-
it r̄. i. fuit vtile tibi p̄ meritū: & alijs p̄ exēpī. & sic d̄: i p̄n-
cipio porphyri. **L**ūc sit necessariū grīsaroni. i. vtile. b **C**et
nunc mi. me dñs. p̄p̄ tuū & sare meritū: vt dictū ē. s. vii.
ca. c **E**go eī suz r̄. āge. noīant̄ eff̄ āgeli inscriptura
sim cōueniētiā ad officia p̄p̄ q̄ mittunt̄. vñ **E**sa. vi. c. **A**n-
gel⁹ missus ad purgādū labia esaie vocat̄ seraph: **Q**uis nō
esser d̄ ordīe seraphico: & sic āgel⁹ iste vocat̄ raphael. s. medi-
cus v̄l medicīa dei: quia missus fuit ad sanandum tobiam.
d **U**n̄ ex septē q̄ asta. r̄. nō accipit̄ h̄ astare. put̄ disti-
git̄ āgeloſ assūtētes a mīstrātib⁹: nā raphael nō ē d̄ sup̄
rib⁹ ordib⁹ q̄ nō mittunt̄ ad hec īferiora: p̄p̄ q̄d dicunt̄ assī-
tētes deo: s̄ de īferiorib⁹ q̄ mittunt̄ p̄p̄ q̄d mīstrātētes di-
cunt̄. raphael āt̄ fuit missus ad curādū tobiam & liberāndā sa-
rā. s̄ accipit̄ h̄ astare. p̄ esse p̄t̄ deo p̄ aptā visionē & frui-
tōne: & h̄ cōuenit̄ āgel: oib⁹ sc̄is: q̄ sp̄ vidēt̄ p̄t̄ q̄ in cel̄ est.
q̄d āt̄ h̄ d̄: **U**n̄ ex septē. accipit̄ nūt̄ dēminat̄. p̄ inde-
minato. s. p̄ vniūtate āgeloꝝ. nā sic dīc Greg⁹. homel. xxv
Qm̄ oē tōs septē dieb⁹ comphēdīt̄: recte septenario nūero
vniūtates designat̄ q̄ in āgel̄ ē valde magna. **D**ān. vii. c.
Milia milū mīstrabat̄ ei: & decies milies cētēna milia r̄.
Ego eī suz raphaēl āgel⁹: vñ ex s̄
Moralit̄. s **E**go voca. so. r̄. p̄b̄ āt̄ q̄ p̄ & fili⁹ me. **M**oralit̄
iij. * dietatē oim

Gcelū angelus ap-
tius qd sit et quo
re venerit et quo
reversurus sit ex
ponit: et xps eide
pplo latius pfici
enti cōditionē su
am patefecit: ostē
dens q ipē i pa
tre: et pater in fi
lio sit: angelus re
dit ad deū: tobi
as remanet apd
patrē: et xps a f
delib suis intel
ligitur dñinita
te patri equalis:
hūanitate hoib
cōsubstantialis.

La. XIII

Amens at
tobi.
Confessus est ve
ritatem et miseri
cordia docēs be
neficia dei semp
dicare et flagel
la timere: reple
tusq spiritu pro
phetie de signa
hierlm multa de
citat: pplosq iu
deoz i fine seculi
pueris multos
doctores hēbit et
pphas q mētes
pxioz ad signa
divideria accēdit
celestē prie gau
dia pdicādo.

a Septenari⁹ vniuersitatē designat: qd tor
mud⁹ septenario nūero agit: vel p septifor
mi spū q oēs boni repent. b Tastam⁹ fui
parati qcūs sum⁹ missi: de⁹ ei ē vbiq.
septē q assīstam⁹ aī dñm. Cūq a

a Timore.

b hec audissent turbāti sūt: et tremē b
a Thūllati. b Tnō retro vt malii.

tes cēciderūt sup frā i faciē suā.

Dixitq eis āgel⁹: Pax vobis. no d
lite timere. Etēni cū eēm vobiscū e
q volūtātē dei erā: ipm bñdicite
et cātate illi: videbar qd̄ vobiscū s

a Necessitate qd̄ comedebā vt familiarior

eēm vobis nō necessitate: meus eīs cib⁹ ē pa

nis qui de celo dēscēdit.

māducāre et bibere: s̄ ego cibo i b

uisibili et potu q ab hoib⁹ videri

a T expleto negocio.

nō pōt vtor. Tēpus ē ḡ vt reuer

tar ad eūz q me misit: vos aut bñ

a T non me.

dicite deū: et engrate oī mirabi

a T qz mirabilis i scis suis. b T exleticia.

lia ei⁹: ipm bñdicite et cātate illi.

Et cū hec dixisset ab aspectu co

rū ablāt⁹ ē: et vltra eūz videre nō

a T trinitati gratias agētes.

potuerit. Tūc pstrati p horas tres i

i faciē bñdixerūt deū. Et exurge m

a T utilitati primorū studites

tes narrāuerūt oīa mirabilia ei⁹. n

a T

Hierēs at Ca. XIII.

tobias senior os susi

bñdixit dñz/ et dixit:

a T canticū toble senioris.

b T et regni ei⁹ nō erit finis

tes narrāuerūt oīa mirabilia ei⁹. n

a T

Hierēs aut tobī. Tc. ad deū ma

nifeste laudādū: et pmo pñtēt el⁹ pñtēt et eternitatē. dicens:

Dagn⁹ es dñe Tc. p Qm tu flagel. et sal. qm pene a

deo iuste inflicte sūt qdā medicine. q T Reguel ad in. i.

ad penā p tuā iusticiā. r T Et redu. p tuā misericordiā.

s T Et nō ē q effu. ma. tuā. nā exēs d manu sue miser

cordie incidit i manū sue iusticie: pñr idicuit alios ad dei la

dē. t T Ófitemi dñio si. iſrl. q corde credit ad iusticiā

ore aut sit pñssio ad salutē. R.o. x. c. v T Et i cōspe. gē.

lali. eī vt nō timeat neḡ erubescat laude el⁹ corā infidell

b⁹. et subdit rō: x T Qm lō dis. vos Tc. lē ei⁹ filios is

rael. a pñtā sua dis pñserit iter gētes: vt sic nō remāret de

dec⁹ culpe sine decorē iusticie: tñ ex pñ elicit aliō bonū. s. q

iudei i cultu dei firmi narrabat mirabilia q̄ fech de⁹ pplo is

rael i exitu d̄ egypto i trāsitu mar̄ rubri: et etiā i deserto i cō

silib⁹: qb⁹ aud̄t multi gētiles relicta idolatria puerib⁹

ad vñu verū deū. y T Ipse ca. nos Tc. puniendo.

z T Et ihe sal. nos ppter mi. suā. Inter gentes nos eu

stodidē. s̄m q d̄. T h̄en. iij. d. In umbra tua vñem⁹ in

gētib⁹. a T Aspice ḡ. diligētē pñderando. b T Quē

fe. no. p suā iusticiā et misericordiā. c T Et cū ti. cordis.

d T Tremore. corpis: q fortis mot⁹ aīe redūdat ad cor

pis. e T Ófitemi u. q sit misericors et iust⁹ f T Regē

qz se. exal. Tc. oīa in el⁹ glām facēdo. Letera patet vñz

ibi: g T Ego aut. s̄m hoīem iteriore. h T Et aīa mea

s̄m sensualitatē: et accipit h anīa p pte sensitua: sic dñi. i.

fac̄tē hō i alaz vñctē. i T In deo le. q mor̄nōis iteri

or q est hō redūdat i pte sensitua quā mouet: sicut intelligē

tia sphērā. iij. de aīa. k T Hierlm ci. dei. Oratiōe pñssa

q disponit ad pñphētā: hic pñr ponit donū pñphētē pñcessū

Diuiſlo

tobie: qd̄ pñmo pñphētē de hierlm histōrica. sed de my

stica/ibi: Aīa mea. Circa pñmū d̄: Hierlm ciuitas dei. l.

ad el⁹ cultū electa. iij. Paral. vi. l Castiga. te. do. loqui

tur de futuro p modū pñteriti ppter certitudine pñphētē: nō

edificia virtutē p malos hoīes destruunt et p bonos repa

x̄ eff̄tuit
Moraliter. o T Hierēs aut to. Tc. Dic ponit ei⁹ orō
cui⁹ lñalis sensus est simplē moealis. k T Hierlm ci. Dic
ponit pñphētē tobie d̄ destrucciōe hierlm futura p nabuchō
donosor: et el⁹ reedificatione p Neemīā in q̄ significat p
edificia virtutē p malos hoīes destruunt et p bonos repa

x̄ ranc̄et

uit te dñs in opib⁹ manuū tuarū: Cōfiterē dñs in bō
 nis tuis: r benedic deū sēculorū: vt reedificet in te ta
 • qd̄ destrictū erat p p̄tī. b Tēplū dei sc̄m ē qd̄ estis vos.
 c Qdiaboli. vñ: Captiuus duxit captiuitatē. d T̄ in futuro.
 bēnaculū suū: r reuocet ad te oēs captiuos: r gāude e
 a T̄ sine fine. b Fulgebūt iusti sicut sol. c T̄ acti finita terrenitate.
 as i dīa sēcula sēculorū. Lūce splēndida fulgebis: r oēs s
 a Thōnorabūt. b T̄ qui remore erāt in regione peccati.
 fines frē adorabūt te. Natiōes ex lōginq ad te eveniēt:
 a T̄ viventium.
 r mūera deserētes adorabūt i te dñm: r terrā tuā i sc̄tī b
 a T̄ magni det. b T̄ econtra.
 ficationē hēbūt. Nomē ei māgnū iuocabūt i te. Māg
 a T̄ maledicti in ignē eternā r̄. b T̄ in mūdo. c T̄ in eternū.
 ledicti erūt q̄ st̄eps̄erint te: r cōdēnatū erūt oēs q̄ blas
 a T̄ virtutibus.
 phemauerint te: b̄fidiictiq̄ erūt q̄ edificauerint te. T̄ u k
 a T̄ saluatis. b T̄ ante disp̄si.
 aut̄ letaberis in filiis tūis: qm̄ oēs b̄ndicent: r cōgrē
 gabunt ad dñm. Beati oēs qui diligūt te: r qui gau
 a T̄ quicquid alij faciant.
 dent sup pace tua. Anima mea benedic dñm: qm̄ li
 a T̄ ecclesiā que est supra montē posita.
 berauit hierusalē ciuitatē suā a cunctis tribulationib⁹
 a T̄ merces operū vel altiū imitatores eoz vel naturaliū filioz.
 eius dñs deus noster. Beatus ero si fuerint reliquie n
 a T̄ id est sancti qui introducūt ad celestē hierlm.
 seminis mei ad videndā claritatē hierlm. Dōrē hie
 a T̄ celesti querisatōe. b T̄ fidei nitore. c T̄ b̄ti q̄ habitat i domo tua
 rusalez ex saphyrō r̄ smarāgdo edificabunt: r ex lapi
 dīe i secula sc̄loz laudabūt te. a T̄ muri circuītes. i sc̄am eccliam
 munītes sūt lapides p̄closi lapides viui q̄ l̄acharia volūsī sup terrā.
 de p̄cioso ois circuit⁹ murōz eius. Ex lapide cādido +
 a T̄ domo p̄tis mei māsōes multe sūt. b T̄ q̄ dilatati sūt charitate sūt
 in edificio lapides mūdi a malo r̄ cādidi i bono. c T̄ p̄ diuersos p̄ue
 r̄ mundo oēs plāteq̄ el⁹ sternent: r p̄ vicōs el⁹ alleluia p
 fidiliū. a T̄ laudate nomē dñi. b T̄ cui oia ascrībēda. c T̄ nō homo.
 cātabit. B̄fidiict⁹ dñs q̄ exaltauit eā:
 vt sit regnū eius i secula sēculorū sup

E Ca. XIII cō
 sumāti. r̄. a Et post. q̄
 dragenari⁹ nūne
 r̄ laborios⁹ ē ie
 lūnū r̄ abstinen
 tie: nos aut̄ oēs
 huī⁹ vite labo
 res debem⁹ su
 stinere cū del et
 p̄imi dilectiōe
 r̄ sic frūc̄ ificabi
 m⁹. b Qui
 q̄gīta. Sacra
 tū nūne q̄nq̄ge
 narū trāsierat
 nec ad sexagēa
 riū q̄ p̄fectionē
 (p̄p̄ senariū. i
 q̄ oia sc̄a sūt si
 gnificat) p̄uen
 rat. c In ho
 ra. Tobias. i.
 doctores iudeo
 rū q̄ de b̄ mūdo
 exiuri p̄piuq̄s
 sūle ānūciāt: q̄
 mūdus ad fine
 p̄p̄iqt⁹ r̄ futu
 re vite bona in
 primo futura.
 S Tobias

bīz. Et postq̄ illuminatus est tobias +
 vixit annis quadraginta duob⁹: r̄ vi
 a T̄ vides filios filioz tuoz pacē sup israel.
 b T̄ in bono. vnde cōpletū sunt dies marie.
 dit filioz nepotū suoz. Cōpletis ita
 a T̄ q̄ nūer⁹ p̄fec⁹ ē r̄ trāsit a lena in dexterā.
 b T̄ corpora sc̄toz i pace sepulta sūt. T̄ q̄li mortu⁹
 mūdevirūt deo. c T̄ q̄ speciosa d⁹ mūdū significat
 q̄ r̄ speciosus: vñ grecē cosmos ab ornatu d⁹.
 q̄ anis cētū duob⁹: sepult⁹ ē hōnorī
 b fice i niniue. Quiq̄gīta nāq̄ r̄ sex an
 a T̄ in numero p̄ferto r̄ sacrato.
 noz lumē oculoz amisit: sexāgenari⁹
 a T̄ recepto lumīne.
 vero recepit. Reliquū vero vite sue i
 a T̄ semp crescentis de virtute in virtutem.
 gaudio fuit: r̄ cū bonō p̄fectu timo
 a T̄ ad dñm.
 c ris dei p̄r̄it in pace. In hora autem;

a T̄ septimo spū repletos.
 morti suę vocāuit ad se tobiā filiū suū
 a T̄ grāz dei renatos. Fortes malignos vīctīes
 r̄ septē iuuenēs filios suos nepotes/
 dixitq̄ eis: p̄pe erit interitus niniue. r̄

* em̄ sūt hierusalē destructa tobia viuente: vt ostē
 sum est. s. i. c. a T̄ in operibus manuū tuaꝝ. i. p
 pter opa tua mala. b T̄ Cōfiterē dñs in bonis. iu
 ste viuendo. c T̄ benedic deū. deuote dep̄cando
 d T̄ Ut reedificet in te taber. suū. i. templū qd̄ sūt
 inchoatum tēpore cyri vt p̄t. i. Eldre. i. i. &
 e T̄ reuocet ad te oēs ca
 ptiuos. quod sūt tunc impletū q̄ omnes captiuati d
 hierlm habuerūt redēundi licentia: vt patet. i. Eldre. i.
 f T̄ Luce splēndida fulgebis. hoc sūt principalis
 ter impletuz: quād̄ christus qui est lux mūdi sūt ibidē
 oblatus: ppter quod sanctus symeon tunc exclamauit
 Luce. h. c. Lumen ad reuelationē gentiū: r̄ gloriā ple
 bis r̄. g T̄ Et omnes fines terre adorabūt te.
 quia ex omnibus mūdi p̄tibus veniebant aliqui adora
 re in hierusalem in dieb⁹ solennib⁹: vt habet Act. ii.
 b T̄ Et terra tuā in sanctificationē habebūt. vñ
 terra illa vocat terra sancta. i T̄ Maledicti erunt
 qui cōtēpserint te. sicut patet de antiocho qui posu
 it idolū in tēplo hierosolymitano: vt habet. i. Dach. i.
 k T̄ Benedictiq̄ erūt qui edificauerint te. sicut
 patet de corobabel r̄ iesu filio iosephē r̄ alijs edificato
 ribus templi: r̄ neemias r̄ socijs eius cluitatē reedifica
 tibus. Letera patent ex dictis. l T̄ Anima mea be
 nedic dñm. Hic cōsequēter p̄phetat de hierlm mysti
 ca: q̄ est triūphā ecclia: sicut Isa. viii. p̄pheta loquēs
 de rege babylonis trāsit ad loquendū de supbia r̄ ele
 ctione demonis: vt ibidē sūt ostēsum/dicit igis: Ani
 ma mea benedic dñm. ppter tantū beneficiū.
 m T̄ Quoniam liberabit hic T̄. Hoc nō potest intel
 ligi de hierusalem terrena q̄ adhuc est in manibus insi
 deliū: nec de hierusalem mystica p̄ut accipit p̄ militan
 te ecclesia que erit in tribulationibus vñq̄ ad mūdi ter
 minū: r̄ ideo intelligit de hierusalem supna: vbi nulla
 tribulatio habet locum: ideo subdit: n T̄ Beat⁹ ero
 si fuerint reliquie seminis mei r̄. q̄ nō tm̄ deside
 rabat p̄priā beatitudinē sed etiā seminis sui.
 o T̄ Porte hierlm ex sa. Per hoc edificiū ex lapidi
 bus p̄ciosis intelligēt merita virtutū: qbus electi ha
 bebunt ingressum ad distinctas mansiones celestis hie
 rusalē vñ distinctiones meritorum. p T̄ p̄ vicōs
 eius alleluia can. i. laudatio dei: vñ illud p̄. Beati
 q̄ habitat i domo tua dñe: i secula sc̄loz laudabūt te. P. 83. b.
 * ran̄: r̄ cōsequētē ponit ei⁹ p̄pheta de hierlm sup
 Doraliter na/ibi: i T̄ Anima mea benedic dñm. In qua ru
 ine angelorū reparant p̄ astūptionē electorū ad ordines
 angelorum. ideo subdit: n T̄ Beatus ero si fuerit
 reliquie seminis mei ad videndū cla. hierlm: q̄
 cōsūltū in clara dei visione r̄ ei⁹ frūitione. t T̄ Ex lapi
 de p̄cioso r̄. Per hoc significant merita sanctoz qui
 bus merent in celesti hierlm collocari. l Ca. XI III
 E cōsumati sūt. Hic p̄n̄ ponit p̄pheta to
 ble tēpē moris sue: r̄ diuidit in tres p̄tes: q̄ p̄
 mo circa decursū vite tobie senioris ponit bre
 uis epilogatio. sc̄do p̄phetalis exhortatio/ ibi: In ho
 ra aut̄ tertio filialis obtēperatio/ ibi: Factū est aut̄ pri
 ma pars pater vñq̄ ibi: r T̄ Reliquū vero vite sue
 r̄. sc̄z spirituali in deū ordinato. s T̄ cum bono
 p̄fectu r̄. sc̄z filialis: qui haber charitatē anneram
 quia sicut p̄cedebat in etate sic p̄fiebat in charitate.
 ideo subdit: t T̄ Perrexit in pace. s. ad lymbū pa
 trū sanctoz adiūtū christi expectantiū. v T̄ In hora
 aut̄ mor. Hic cōsequēter describit p̄phetalis exhorta
 tio cū dicit: In hora aut̄ mor. sue r̄. vt verba q̄ de
 p̄senti vita recēdes diceret in cordib⁹ filiū sūt ac nepotū
 artius impressa remanerēt. r T̄ Dixitq̄ eis. p̄pheta
 tice. y T̄ Prope erit in. r̄. Jonas em̄ p̄phā p̄l̄ de
 nūclauerat niniue subuersiōne: s qm̄ ad vñbā el⁹ egerūt
 * penitentiam
 Doraliter. q̄ T̄ cōsumati sūt ser. to. loquen
 do de cōsumatione glie. t T̄ Et postq̄ illu. est r̄.
 Mumer⁹ quadragenari⁹ significat penitētiā r̄ vite san
 citatē: eo q̄ moyles helias: r̄ x̄p̄ legūt ieiunasse q̄ d̄ra
 ginta dieb⁹ r̄ q̄draginta noctib⁹. Per hoc q̄ q̄ tobias
 post suā illātēnēe visit annis. xl. significat q̄ si alijs
 x̄p̄ia fragilitatey l̄ diaboli. p̄curatōe p̄uat⁹ fuerit l̄ mīc
 ḡe r̄ tēpē illātē diuino mōtere d⁹ d̄ cēlo i p̄nia r̄ sc̄tā
 tēpē: r̄ sic dies suos felicē p̄sumare qd̄ nob̄ p̄cedat r̄.
 R. iii

Glo.ordi.

Ea **C**lobias ab. **b** q̄tidie fac̄ xpus
cū mal̄ relictis ad bonoꝝ corda illu-
strāda cōvertit q̄s iuenerit in sene-
cture bōa: q̄ in bonis opibꝫ dñi stu-
dueſt: alios at p̄terit q̄ diu viuētes
nec p̄ filioꝫ sūt maturi: nec canicie bo-
ne actiōis venerādi: s̄z pctōꝫ onere
ſicurui, vñ **E**sa. Puer cētu ānoꝫ mo-
rīc: ⁊ pctōꝫ cētu ānoꝫ maledictus
erit q̄. s. diu viuēs animi levitatē nō
deserit. **b** **C**hepeliſt. Sepultu-
ra tobie finē mundi designat: q̄ dñs
noster cū corpe ſue: qd̄ ē ecclia in re-
quiē utrat: ḡel̄de ſocietate hoim cō-
gratulatibꝫ ⁊ ſingulos p̄ diuſas mā-
lios p̄ meritoꝫ q̄litate collocatibꝫ.

Questio Tra. Querit quetione quibusue

Minus bus historia Iudith fuerit: ob h p*civ*
pue: q*r* reges qui ibi erat notati ar-
phaxat & nabuchodonosor apud hi-
storias assyrioz & medo*r* i ordine re-
gum non regi*nt*. Ap*d* assyrios ei rex p*m*
mus magni no*s* Min*s*uit: q*n* in re-
gi*de* assyrioz Min*n* c*o*didit: qu*n* ni-
niue vocat hebrei: h post g*e*tes plu-
rimas Zoroastre bactrianoz reg*e*: q*n*
alstinxia p*m* magicas iuuenisse artes d*r* bello
cecidi*t* & ip*e* dece*ss*it. Qui succedens
v*x*or semiramis tot*u* alte regna tenu-
it: babyloniam i*st*aurauit: caputq*z* assy-
rii regni i*st*irauit: q*d* diu incocussa po-
t*est*ia stetit. Ez cu*z* arba*z* q*r* & carbates
p*f*fect*u* medo*r* nat*e* medi*r* sardana
pallu reg*e* su*z* babylone*r* i*er*feci*t*: re-
gni nom*e* & sum*m* i medos tr*ast*ulit.
Ez cui*z* habulare reg*e* su*z* in me-

Sta nini et babylonis regnum in me-
dos translatum quod apud latios prochias
per Annulij et Numitoris: autem at rethe
siluie matris romuli regnare cepit.
Parte at regni tenuere chaldei qui ba-
bylonia per medos sibi videntur: cu-
ius posturas apud medos proprietas fuit
apud chaldeos. Chaldei at per antiquam
urbem dignitatem non illa sua sed se illi mai-
steriorum dicere: unde nabuchodonosor et
ceteri usque ad eorum qui uis viribus poten-
tis et noie clari legantur in numero regum
non habentes illustrium. Quo at tempore que aca-
rias et ocias super duas tribus in hie-
rusalem regnabat: et hieroboom filius Iosafat
super eam tribus in Samaria regnum assyri-
orum per arbitrum est destructum atque ad me-
dos translatum: et iterum sine principib[us] res-
agebat usque ad deiocem regem medorum
qui et bathanam predidit civitatem. In me-
dio at tempore chaldei Iudea libata. Denique
Iheglatophala ar et salmanasar et Se-
nacherib reges assyriorum iisdem tempib[us]
indeos vastaverunt atque captiuauerunt
annique deiocem apud medos regnaret: po-
stea autem nabuchodonosor hierosolyma
vastauit. Inuenimus tamen iter arbati-
um et deiocem aliquaque regum medorum intro-
ducta in chronicis nostra ubi referuntur post
arbatus. xxviii. annis regnante solas-
mum annis. xxx. in mediis regnasse.
post eum medirnum annis. xl. cui successit
calduceas annis. xxxi. illi Deio-

Un.dely.

¶ pñiaz: iō sbuersio illa fuit dilata.
postea vno niniuite reuersi fuerūt ad
vitia pñueta: apf qd destructionē ei⁹
lrey dixit dñs p **M**au. pñham: q de/
structio facta ē p chaldeos: ⁊ hāc de/
structionis appropinqtiōne p dixit h
tobias. postea vno debellat⁹ chaldeis
p cyrū

Prologus

Nō ei excidit vbi dñi r frēs nrī q b
a T viuentiū.
displi sūt a trā isrl: reuertēt ad eā.
a T prius. b T multi filij deserte.
Qis autē debita fra ei^o replebit: et s
dom^o dei q in ea incēsa ē ite n reedi
ficabif: ibiqs reuertenf oēs timētes
deū. **E**t reliquēt gētes idola sua r f
a T ecclam.

veniēt in hiēlīm ⁊ inhūabūt in ea:
a ¶ id est terrenitatis.
⁊ gaudebūt in ea: oēstreges tērre s
adorātes deum isrl. **Audite** ḡ filij
mei p̄rez v̄fīm. **Veruite** dño i v̄ta-
a ¶ plūentes alios.
te: ⁊ inq̄ritē vt faciat q̄ placita sūt
illi. **Et** filijs v̄ris mādate vt faciat
iusticias ⁊ elemosynas: vt sint mēo
res dei ⁊ bñdicāt eū i oī tpe i v̄itate
⁊ i tota v̄tute sua. **Nūc** ḡ filij audi-
te me ⁊ nolite manere h. **Gz** q̄cūq;
a ¶ in mūdo q̄ trāsibit ⁊ p̄cipitēta eius.
die sepēlieritis matrem v̄raz ⁊ circa
me i vno sepulchro: ex eo dirigite
a ¶ itētōez cor:dis. **b** ¶ reliq̄e desideria ēre
grēssus v̄ros vt exēatl h̄ic: video
na. a ¶ trāsgressio mādatoꝝ dei q̄ i p̄l'orū ext
minatio ⁊ totius hūani generi terminabit.
em̄ q̄ iniqtās ei⁊ sinē dabit ei. **Fa-**
a ctū ē āt post obutū m̄ris suę: tobi-
as abscessit ex niniue cū vxore sua
⁊ filijs ⁊ filioꝝ filijs: ⁊ reuersus ē ad
soceros suos. **Inuēitq; eos** icolu-
a ¶ ad celestia deducēs.

mes: i senectute bona: t curā eorū
a T a scilicet dilectioē b T ad p̄fētū lūc̄ē dīrī.
geslit. Et ipē clāusit d̄clos eoz: t
a T de q̄ dīrī: Tu hereditabis in oib̄ gēnibus.
oēz hereditatē dōm̄ raguel ipē p̄-
cepit: viditq̄ q̄ntā generationē: si
a I vñ t videoas filios fil. tuos pacē sup isti.
lios filioz suoz. Et cōpletū annis
nonagita t nouē in timore dñi cuz
gaudio sepelieſt eū om̄es cognā-
a T una. s. generatio p̄ totū orbē q̄rētū dēn. b
q̄ dīrī: Generatio rectoz bñ. b T q̄ vita melior:
q̄ p̄satio sacerdōtū q̄ i glia dei mātere p̄petuo.
ti ei⁹: Et ois generatio ei⁹ in bōna
vita et in sc̄tā p̄uersatione p̄misit:
ita vt acc̄pti eēt tā dō q̄ hoib⁹:
a T angel q̄p nūero sum⁹ sociādi t in p̄petuū
supna societate copulādi. b T p̄tū mītes qm̄
ip̄ possidēbunt terrā. Et: Credo videre bona
domini in terra viuentium.
t cūnc̄tis habitātibus in tērrā.

Liber Eobię finit.

Prologus sancti Hieronymi in
librū Judith incipit.

Hoc hebreos liber iu-
dith inter agiographa
legitur: cuius aucto-
ritas ad roboranda il-
la que in contentionē veniunt: mi-

Nico. de lyra

p cyr regē persax fili⁹ ei⁹ cabyſes q̄ ⁊ na
buchodonosor⁹ dict⁹ ē viuēte adhuc p̄e
cepit regnare sup̄ regnū assyrioz in ciu
tate Nineve: vt h̄f Judith. i. ex q̄ p̄z q̄
hec ciuitas fuerat interim reedificata.
a **M**ō ei exc̄. ver. do. s. q̄n ē xph̄e
tia p̄destinatiois: q̄ sp̄ iplef: q̄ denūciat
ſutuz put̄ ē in dispositiōe diuīa q̄ ē imu
tabil: ⁊ talſuit p̄phetia Māu ⁊ Tobie⁹
subuersiōe niniue: q̄n ḫo ē p̄phetia cō
minatiōis q̄ denūciat aliqd ſutuz put̄ ē
in cauſis ſcdis. s. in merit⁹ ⁊ demerit⁹ ho
minū nō sp̄ iplef: eo q̄ merita ⁊ demeri
ta hoīm mutant⁹: ⁊ talſuit p̄phetia Jo
ne q̄ dixit: Adhuc. xl. dies ⁊ niniue ſub
uerteret. H̄ em̄ exigebat niniuitaz p̄tā: q̄
bus penitētib⁹ illa subuersio: tūc nō ſuit
ſubſecuta. **b** **E**t fr̄s no. r̄c. reuer
tent. q̄ ōs q̄ captiuati fuerūt in baby
lone habueſt redeūdi licetia: ⁊ multi de
regno iſrl̄q̄ adhuc erāt in regno medo
rū ⁊ pſaz redierūt. de ill̄ ḫo q̄ erāt vltra
mōtes casphios: dicūt iudei q̄ nulli re
dierūt. **c** **O**is at̄ deser. ter. re. ho
bus ⁊ aīalib⁹. **d** **E**t dom⁹ dei r̄c.
reedificabiliſ p̄ corobabel ⁊ alios d̄ capi
uitate babylonica redeūtes. **e** **I**bi
q̄ reuer. ōs i. deū. illi em̄ q̄ nolue
rūt reuerti de babylōe ibi fuerūt detēti:
filioz q̄s genuerāt ⁊ poffeſſiōnū q̄s acq
ſierāt amore: ſicut dictum fuit Eſdre. i.
f **E**t relinquit̄ r̄c. q̄ p̄les de gētili
bus reliet̄ idoliſuis venēt̄ in hierlm̄ cū
redeūtib⁹ de babylōe: iſta iñ p̄phetia ⁊
p̄dicationē aploz mltō pſecti⁹ ſuit iple
ta: ⁊ de hac videſt tobias p̄ncipaliſ loq̄.
᠀ ſbdit̄: **g** **E**t gaudebunt̄ r̄c. q̄
milti reges gaudeſt̄ in ecclia iugo xp̄i ſb
mittētes colla ſua: ⁊ plen⁹ iplebit̄ iſine
mūdi q̄n poſt pſecutionē anti xp̄i ōs ge
neralit̄ puerent̄ ad xp̄m: q̄ ē rex oīm ſu
deliū noīe iſrael̄ designatoz. Letera pa
tet ex dicit̄. **h** **F**actū ē at̄. h̄ p̄t̄ de
ſcribit̄ filialis obtemperatio/cum dicit̄:
i **P**oſt obitū r̄c. ſicut p̄cepat ei p̄t̄.
Letera patet̄ vſq̄ ibi: **k** **E**t curā eoz
ges. nā erāt parētes ſui r̄one vroris ſue
q̄ cō eo eratvna card. **l** **E**t ip̄e clau
ſit̄ r̄c. mos em̄ tūc erat ⁊ adhuc ē in plu
rib⁹ terris q̄ oculi mortuoz claudunt̄ ⁊
amicos p̄pinq̄s: p̄ b̄ ſignātes q̄ obdo
miāt̄ i dñō. Letera patet̄ vſq̄ ibi: **m** **L**ū
gaudio ſe. cum. p̄p̄ ſinc̄ ei⁹ optimū.
Letera patent̄ vſq̄ ibi: **n** **E**t acce
pti es. r̄c. ſic̄ d̄ de htō Sebaſtiō: de
cebat em̄ vt quē de⁹ tāta pſuderat grā
ab oīb⁹ amareſt̄: ⁊ hoc cedit ad honorez
dei q̄ dat grām ⁊ gliaz. Qui est honor. ⁊
glia in ſela ſcloz amē.

Postilla venerabilis magistri Nicolai de
Lyra super librum Tobie finit.
Ancipit expositio frater Beatus eandi

Incepit expositio tris Britonis ordinis minorum super plogum Judith.

Tud hebreos liber iu. 7c.

Had euidentia illi⁹ plogi nota
¶ dicit magister i historijs ¶
hanc historiam trastulit Hieronymus ad
petitionem paule et eustochij de chaldeo
in latinum; hic liber apud chaldeos in-
ter historias computat: et apud hebreos
inter apocrypha. quod dicit Hierony-
mus in plogo q sic inchoat: Eliginti et
duas lras et c. si g in plogo sup Judith
alicubi legi iter agiographa: vitiū scri-
ptoris ē et c. Muculos sūt ḫba magistri.
Iste plogus habet quattuor pticulas:
in quarum prima dupliciter ostendit ¶
liber iste nō est autenticus. pmo q apd
hebreos